

**Revurdering af
kap. 5 godkendelse
fra 28.05.2003**

af svinebruget

Røgenvej 40, Sporup

REGISTRERINGSBLAD

Landbrugets navn og beliggenhed	Skytskjærlund Røgenvej 40 8472 Sporup
Matrikel nr.	6a, med flere Røgen by, Røgen
CVR nr. for ejer af ejendommen P-nr.	24984389 1007183913
Ejendoms nr.	7100006671
Ejer af ejendommen	Lars Bøgelund Jacobsen Røgenvej 40 8472 Sporup
Ejer af husdyrbruget	Lars Bøgelund Jacobsen Røgenvej 40 8472 Sporup
CHR nr.	70133
Driftsansvarlig	Lars Bøgelund Jacobsen
Brugstype	Svinebrug, slagtesvin
Godkendelsesbetegnelse	Kapitel 5 i Miljøbeskyttelsesloven Svinebrug for mere end 210 DE Svarende til: Husdyrbrug for mere end 210 DE i slagtesvin (over 30 kg), eller 2000 stipladser.
Biaktivitet	
Tilsynsmyndighed	Favrskov Kommune sagsnr. 710-2010-45126
Revurderingsdato	28. september 2012
Tilsyn	Kommunen har, som tilsynsmyndighed, ret til på ethvert tidspunkt at kontrollere, om vilkårene i godkendelsen overholdes.
Næste revurdering af godkendelsen	år 2020

INDHOLDSFORTEGNELSE:

1	GENERELLE FORHOLD	4
1.1	REVURDERING AF HUSDYRBRUGETS MILJØGODKENDELSE	4
1.2	MEDDELELSESPLIGT – ANLÆG, AREALER OG EJERFORHOLD.....	5
1.3	TILSYN OG RETSBESKYTTELSE	5
1.4	NÆSTE REVURDERING AF MILJØGODKENDELSEN	5
1.5	GYLDIGHED.....	6
1.6	OFFENTLIGGØRELSE.....	6
1.7	KLAGEVEJLEDNING	8
2	RESUMÉ	9
2.1	REVURDERING AF MILJØGODKENDELSE.....	9
2.2	IKKE- TEKNISK RESUMÉ.....	9
3	VILKÅR FOR AFGØRELSEN	12
3.1	GENERELLE FORHOLD	12
3.2	HUSDYRHOLD, STALDANLÆG OG DRIFT	12
3.3	GØDNINGSPRODUKTION OG – HÅNDTERING.....	14
3.4	FORURENING OG GENER FRA HUSDYRHOLDET.....	15
3.5	BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT).....	17
3.6	RENERE TEKNOLOGI	18
3.7	DRIFTSFORSTYRRELSER ELLER UHELD	18
3.8	EGENKONTROL.....	18
3.9	OPHØR	19
3.10	VILKÅR I DEN EKSISTERENDE MILJØGODKENDELSE, SOM BORTFALDER ©	20
3	MILJØTEKNISK REDEGØRELSE OG VURDERING	21
4.1	HUSDYRBRUGETS BELIGGENHED OG PLANMÆSSIGE FORHOLD	21
4.2	HUSDYRHOLD, STALDANLÆG OG DRIFT	22
4.3	GØDNINGSPRODUKTION OG –HÅNDTERING	27
4.4	FORURENING OG GENER FRA HUSDYRHOLDET.....	28
4.5	PÅVIRKNING FRA AREALERNE	36
4.6	BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT).....	44
4.7	EGENKONTROL OG DOKUMENTATION	52
4.8	OPHØR	52
4.9	BEHANDLING AF INDKOMNE BEMÆRKNINGER.....	52
4.10	LOVGRUNDLAG OG VEJLEDNINGER	55
BILAG 1	AFHENTNING AF DØDE DYR	56
BILAG 2	SITUATIONSPLAN FRA KAP 5 GODKENDELSE	57
BILAG 3	OVERSIGT OVER AREALER	58
BILAG 4	ANSØGERS BAT REDEGØRELSE	59
BILAG 5	§ 21 HØRING AF SILKEBORG KOMMUNE	62

1 Generelle forhold

1.1 Revurdering af husdyrbrugets miljøgodkendelse

Favrskov Kommune har foretaget en revurdering af miljøgodkendelsen på husdyrbruget Røgenvej 40, 8472 Sporup, i henhold til § 103 stk 3 i lov nr. 1572 af 20.12.2006 om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug og § 17 i bekendtgørelse nr. 294 af 31.3.2009 om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug (husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen).

Miljøgodkendelser af landbrug meddelt efter Miljøbeskyttelseslovens kapitel 5 skal regelmæssigt tages op til revurdering og om nødvendigt ajourføres i lyset af den teknologiske udvikling.

Da der er tale om en eksisterende lovlig produktion, som ikke ændres, vil der ikke forekomme merudledninger af de forurenende stoffer. Favrskov Kommune skal vurdere, om de eksisterende udledninger af forurenende stoffer overholder de beskyttelsesniveauer, der er fastlagt i godkendelsesbekendtgørelsen.

Kvælstof til overfladevand: Hvis der anvendes udbringningsarealer, som ligger i N-klasse 1-3, skal der stilles vilkår, som sikrer, at niveauet for tilladt udvaskning overholdes.

Fosfor til overfladevand: Arealer beliggende i P-klasse 3 vil medføre vilkår.

Kvælstof til grundvand: Arealer beliggende i nitratfølsomme indsatsplanlagte områder vil ikke medføre vilkår, da de eksisterende indsatsplaner kun stiller krav for landbrug, der udvider og miljøgodkendes.

Ammoniak til naturområder: Da der ikke er tale om merbelastning, stilles der ikke krav vedrørende § 7-områder, men det skal vurderes, om områder omfattet af § 3 i Naturbeskyttelsesloven vil blive udsat for tilstandsændringer. Desuden skal levevilkårene for Bilag IV-arter vurderes.

Lugt: Det vurderes, om der er behov for at tilpasse driften til lugtgenegrænserne.

Habitatområder: Da der ikke er tale om en ny godkendelse af en ændret drift, er revurderingen ikke omfattet af habitatbekendtgørelsen.

BAT: Desuden skal det vurderes, om husdyrbruget anvender den bedste tilgængelige teknik (BAT). Krav hertil skal opfyldes med en rimelig frist (proportionalitet).

Ejer er selv ansvarlig for at indhente eventuelle øvrige fornødne godkendelser eller tilladelser, herunder byggetilladelse fra kommunen.

Der gøres opmærksom på, at øvrig lovgivning, som ikke er nævnt i denne godkendelses vilkår - fx den til enhver tid gældende husdyrgødningsbekendtgørelse - naturligvis også skal overholdes. Vilkårene i godkendelsen er som hovedregel kun stillet for de punkter, hvor tilsynsmyndigheden vurderer, at kravene skal være mere vidtgående end bekendtgørelserne.

Der forekommer ikke oplag af stoffer i sådanne mængder, at virksomheden er omfattet af Risikobekendtgørelsen.

På baggrund af revurderingen meddeler Favrskov Kommune herved afgørelse om, at husdyrbruget kan drives på stedet under overholdelse af de givne vilkår. Samtlige gældende vilkår er samlet i denne afgørelse.

Vilkårene benævnes

- A) Gamle vilkår i den eksisterende miljøgodkendelse, som bibeholdes. Vilkår, som er nævnt i anden generel lovgivning, er dog ikke gentaget.
- B) Nye vilkår, der stilles pga. de nye beskyttelsesniveauer eller pga. BAT.
- C) Gamle vilkår, der bortfalder.

Afgørelsen meddeles som påbud efter § 39 jf. § 41 i lov om miljøgodkendelse. Desuden skal høring af ansøger angående udkastet betragtes som et forvarsel om påbuddet.

1.2 Meddelelsespligt – anlæg, arealer og ejerforhold

Såfremt ejer af ejendommen Røgenvej 40 ønsker at udskifte arealerne med andre arealer, har ejer pligt til at meddele kommunen om udskiftningen.

Kommunen skal herefter foretage en vurdering af, om udskiftningen kan ske i henhold til § 15 i godkendelsesbekendtgørelsen for mindre sårbare arealer, eller om der skal udarbejdes § 16 godkendelser for modtagers arealer på særlige vilkår.

Ejer har pligt til at ansøge kommunen, før der foretages udvidelser af produktionen og ændringer i anlæggets udformning, såfremt disse afviger fra de givne oplysninger, der fremgår af miljøgodkendelsen og revurderingen. Kommunen skal herefter vurdere, om de ønskede ændringer udløser krav om et tillæg til miljøgodkendelsen efter godkendelseslovens § 12 stk. 3.

Eventuelt ejerskifte skal meddeles tilsynsmyndigheden senest 1 måned efter, det har fundet sted. Henvendelsen skal ske til Favrskov Kommune, Natur og Miljø, og skal indeholde oplysninger om den nye ejers navn, adresse, produktionens CHR nr. og den nye bedrifts CVR. nr.

1.3 Tilsyn og retsbeskyttelse

Favrskov Kommune har som tilsynsmyndighed ret til på ethvert tidspunkt at kontrollere, at vilkårene for miljøgodkendelsen overholdes.

Der er ikke 8 års retsbeskyttelse på de revurderede vilkår i denne afgørelse.

Vilkårene er gældende indtil de ændres ved næste revurdering eller der meddeles en ny miljøgodkendelse af ejendommen eller arealerne.

1.4 Næste revurdering af miljøgodkendelsen

Tilsynsmyndigheden skal, jf. § 17 i *Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug* regelmæssigt og mindst hvert 10. år tage den samlede godkendelse op til revurdering og om nødvendigt ændre vilkårene heri. Den anden regelmæssige revurdering skal foretages 10 år efter denne godkendelses dato, dvs. i 2022.

Herudover skal en miljøgodkendelse tages op til revurdering i tilfælde af, at forurening fra ejendommen medfører miljømæssige skadevirkninger, der ikke kunne forudsiges, eller der er skabt teknisk mulighed for at nedbringe emissionerne betydeligt eller andre forhold nævnt i miljøbeskyttelseslovens § 41a.

1.5 Gyldighed

Såfremt kapitel 5 godkendelsen ikke har været helt udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del, der ikke har været udnyttet.

1.6 Offentliggørelse

Foroffentlighed

Et oplæg om igangsætning af revurderingen blev sendt til ejer i november 2010.

Revurderingen blev indledt ved offentliggørelse i Favrskov Posten den 06.04.2011. Offentligheden har hermed haft mulighed for at komme med forslag og bemærkninger til revurderingen, samt anmode om at få tilsendt et udkast til afgørelse, når dette foreligger.

Kommunen har i forbindelse med annonceringen ikke modtaget bemærkninger.

Nabohøring

Sagen er sendt i høring i Silkeborg Kommune, da enkelte udbringningsarealer ligger i denne kommune. Silkeborg har afgivet høringssvar, som er indarbejdet i revurderingen, og afgørelsen er truffet på det foreliggende grundlag.

Udkast til revurdering blev den 20. august 2012 udsendt i høring hos naboer og skønnede parter i henhold til Forvaltningslovens § 19, hos ansøger selv og en række organisationer og private personer, der har anmodet herom. Der var en frist på 4 uger til at afgive bemærkninger.

Der er indkommet bemærkninger til udkastet. Behandling af høringssvarene er beskrevet i afsnit 4.9.

Offentliggørelse af revurderingen

Revurderingen bekendtgøres ved annoncering på Favrskov kommunes hjemmeside xxxdag den x. september 2012.

Følgende er samtidigt hermed underrettet om godkendelsen:

Ejer:

Lars Bøgelund Jacobsen, Røgenvej 40, 8472 Sporup

Konsulent:

Kjartan Einarson, Samsøvej 33, 8382 Hinnerup

Naboer:

Torben Søgaard Pedersen, Hedehusvej 1, 8450 Hammel ejer af Røgenvej 5

Mads Mygind, Ivar Huitfeldt Gade 41, 2, 8200 Århus N ejer af Toustrupvej 2

Ole Guldager, Narssarsuaq BYG:0012, 3923 Narsarsuaq ejer af Silkeborgvej 170

Orla Carl Frederiksen, Toustrupvej 34, 8472 Sporup ejer af Røgenvej 1

Inger Bro Frederiksen, Røgenvej 1, 8472 Sporup

Allan Nordestgård Sørensen og Lane Lynggaard, Røgenvej 11, 8472 Sporup

Bodil Smitt, Røgenvej 13, 8472 Sporup

Ruth Irene Amtrup Sørensen, Røgenvej 2, 8472 Sporup

Jesper Nørgaard Nielsen, Røgenvej 4, 8472 Sporup

Peter Christensen, Røgenvej 55, 8472 Sporup

Børge Nielsen, Røgenvej 60, 8472 Sporup

Lene Risgaard Amdi, Røgenvej 7, 8472 Sporup

Ove Jørgensen og Kirsten Helboe Jørgensen, Røgenvej 9, 8472 Sporup

Emil mortensen, Anders Fuglesang Christensen og Dennis Grewy, Silkeborgvej 145, 8472 Sporup

Bodil Langelund Stub-Holm, Sanatorievej 24 st. th, 8600 Silkeborg ejer af Silkeborgvej 188
Rasmus Kaa Rasmussen, Silkeborgvej 147, 8472 Sporup
Birgit Ditlefsen, Silkeborgvej 149, 8472 Sporup
Kurt Marinus Henriksen, Silkeborgvej 159, 8472 Sporup
Søren Frydenlund Pedersen, Silkeborgvej 159A, 8472 Sporup
Grete Marie Guldager, Silkeborgvej 170, 8472 Sporup
Henning Skov Nielsen, Silkeborgvej 171, 8472 Sporup
Ib Haagen Jensen og Pia Schwartz Jensen, Silkeborgvej 173, 8472 Sporup
Anne-Mette Kathrine Rask, Silkeborgvej 178, 8472 Sporup
Marius Byriel, Jesper Land Gregersen og Eva Lis Mortensen, Silkeborgvej 179, 8472 Sporup
Lone Fiil Christensen, Silkeborgvej 180, 8472 Sporup
Tom Lauge Pedersen, Silkeborgvej 181B, 8472 Sporup
Marie Thorsen og Jes Nielsen, Silkeborgvej 181 A, 8472 Sporup
Dagmar Alvilde Jakobsen, Silkeborgvej 182, 8472 Sporup
Frode Sørensen Steinicke og Anne Grethe Møller Jensen, Silkeborgvej 184, 8472 Sporup
Lis Ruth Nielsen, Silkeborgvej 185, 8472 Sporup
Vagn Pedersen, Silkeborgvej 187, 8472 Sporup
Uffe Stub-Holm, Silkeborgvej 188, 8472 Sporup
Hans Hansen, Silkeborgvej 189, 8472 Sporup
Morten Rathke, Silkeborgvej 190, 8472 Sporup
Hans Peter Bak, Silkeborgvej 200, 8472 Sporup
Ida Johanne L Brøchner, Silkeborgvej 220, 8472 Sporup
Dean Lundgren Hjorth og Christine Lundgren Hjorth, Sporuplundsvej 20, 8472 sporup
Jakob Dimon Bendtsen, Sporuplundsvej 30, 8472 Sporup
Christian Holmstrup, Sporuplundsvej 40, 8472 Sporup
NB Holding Aps, Torvet 8, 8464 Galten ejer af Silkeborgvej 145
Hanne Borresen Krog, Toustrupvej 1, 8472 Sporup
Frede Hansen, Toustrupvej 2, 8472 Sporup
Arne Lambertsen og Bodil Marie Lambertsen, Toustrupvej 10, 8472 Sporup
Søren Sloth Christensen, Toustrupvej 12, 8472 Sporup
Bent Drevald og Berit Brask Haarby, Toustrupvej 14, 8472 Sporup
Jakob Nygaard Jørgensen og Trine Nygaard Jørgensen, Toustrupvej 3, 8472 Sporup
Marie Foersom Hegndal, Toustrupvej 5, 8472 Sporup
Christina Egebjerg Mogensen, Toustrupvej 6, 8472 Sporup
Rita Andersen og Claus Christian Reiche, Toustrupvej 7, 8472 Sporup
Kræn Munck Christensen og Janne Munck Barchmann, Toustrupvej 8, 8472 Sporup

Silkeborg kommune, kommunen@silkeborg.dk

Danmarks Naturfredningsforening, Lokalafdeling Favrskov, Alfred Borg, Solsortevej 2, 8320 Hinnerup,
dn@dn.dk

Sundhedsstyrelsen, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg, midt@sst.dk

Miljøministeren: Naturstyrelsen Århus, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg, aar@nst.dk

Danmarks Fiskeriforening, H.C. Andersens Boulevard 37, 1553 København V, mail@fiskeriforening.dk

Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup,
nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk

Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14,1, 1651 København V, ae@aeraadet.dk

Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø, dn@dn.dk

Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, postbox 2188, 1017 København K, fbr@fbr.dk

Danmarks Sportsfiskerforbund, ankjaeroe_Torben@hotmail.com

Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N, husdyr@ecocouncil.dk

Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V, natur@dof.dk

Friluftsrådet, lokalafdeling, Lars Andersen, Skolevej 21, 8870 Langå, oestjylland@friluftsraadet.dk

Danmarks sportsfiskerforbund, skyttevej 4, 7182 Bresten, post@sportsfiskerforbundte.dk

Naturstyrelsen, nst@nst.dk

1.7 Klagevejledning

Revurderingen kan påklages til Miljøklagenævnet inden 4 uger fra annoncerings dato.

Klageberettiget er de, der er nævnt i husdyrgodkendelseslovens §§ 84 – 87, dvs. ovennævnte samt enhver med væsentlig individuel interesse.

Eventuel klage stiles til Natur og Miljøklagenævnet, Rentemestervej 8, 2400 København NV, men skal indsendes til Favrskov Kommune, Skovvej 20, 8382 Hinnerup, som sender den videre med sagens øvrige oplysninger. Klagen skal være forvaltningen i hænde senest den **x. september 2012**. Såfremt godkendelsen bliver påklaget, vil det straks blive meddelt ansøgeren.

Der kan klages over de nye vilkår (benævnt B), men ikke over indholdet af de gamle, som videreføres (benævnt A). Der kan desuden klages over beslutningen om bibeholdelse eller bortfald af de eksisterende vilkår.

Eventuel klage har opsættende virkning, dvs. at de nye vilkår ikke er gældende, før klagen er færdigbehandlet, med mindre Miljøklagenævnet bestemmer andet.

Søgsmål kan anlægges ved domstolene indtil 6 måneder efter godkendelsens dato.

Favrskov Kommune

Natur- og Miljøchef Ann Ammitzbo 	Sagsbehandler: Lone Andersen-Lind
---	---

2 Resumé

2.1 Revurdering af miljøgodkendelse

Denne revurdering fastsætter de vilkår, der skal gælde for den fortsatte drift af svineproduktionen på landbrugsejendommen Røgenvej 40, 8472 Sporup i Favrskov Kommune. Revurderingen omfatter anlæggene til husdyrproduktionen samt udbringningsarealerne. Vilkårene sikrer, at driften af husdyrbruget kan ske uden at påvirke miljøet væsentligt.

Revurderingen er udarbejdet af Favrskov Kommune.

I forbindelse med udarbejdelse af revurderingen har Favrskov Kommune lavet en miljøteknisk redegørelse og vurdering af ejendommen. Denne danner baggrund for afgørelsen, herunder de stillede vilkår.

Afgørelse til revurdering er udarbejdet på baggrund af oplysninger, der er indsendt via IT-systemet som skema nr. 22714, version 6 genereret den 18.07.2012. Der er desuden indhentet supplerende oplysninger.

2.2 Ikke- teknisk resumé

Hammel Kommune har den 28.05.2003 miljøgodkendt husdyrproduktionen på Røgenvej 40, 8472 Sporup omfattende 8964 slagtesvin (30-100 kg) om året. Godkendelsen blev meddelt efter kapitel 5 § 33 i Miljøbeskyttelsesloven. Revurderingen her foretages på baggrund af den lovgivning, som er gældende på nuværende tidspunkt.

Revurderingen giver ikke tilladelse til at øge eller ændre dyreholdet, og der er derfor ikke tale om nogen merpåvirkning af omgivelserne.

Favrskov Kommune har den 31. januar 2010 modtaget oplysninger til brug for revurderingen, og har den 6.4.2011 annonceret sagens indledning.

Produktion og arealer

Ejendommen omfatter en slagtesvineproduktion på 8964 slagtesvin (30-100 kg) i alt 221,26 DE (beregning gældende fra 19/7 2010). Til bedriften hører også Møgelbyvej 60, 8472 Sporup, der er i gang med en ansøgning om godkendelse til en produktion af 16815 styk slagtesvin svarende til ca. 465,48 DE. Da ansøgningen ikke er godkendt endnu indgår gødningsproduktionen fra denne ejendom ikke i denne revurdering.

Revurderingen omfatter udbringning af husdyrgødning på alle udbringningsarealerne, som er ejet eller forpagtet under samme cvr-nummer, hørende til ejer af bygningerne. Arealerne drives af ejendommens ejer. Der er 312,66 ha arealer i alt

Staldanlæg

Produktionen foregår i de eksisterende bygninger. Der blev i 2003 opført en ny svinestald og en ny gyllebeholder. I 2002 blev opført et nyt maskinhus. Alle driftsbygninger ligger tæt samlet. Der er opført en silo i 2009.

Lugt

De beregnede geneafstande i it-systemet gælder kun direkte for udvidelser af dyrehold, men kan give et fingerpeg om, hvorvidt der skal foretages forbedringer på ejendommen. Den nærmeste enkeltbolig uden landbrugspligt ligger 282 m fra lugtcentrum, og geneafstanden er beregnet til 227 m. Afstanden til samlet bebyggelse eller boligområde i landzone er 455 m, hvor den korrigerede geneafstand er 435 m. Samtidig er afstanden fra staldmidten til nærmeste byzone (Gjern) 4362 m og den tilsvarende geneafstand er 641 m.

Ejendommen overholder således alle geneafstandene for lugt og antages ikke at give lugtproblemer for de omboende.

Transporter til og fra ejendommen

Transportmængden er uændret i forhold til nudriften. Der udbringes ikke gylle på lørdage, søn og helligdage.

Ammoniakbelastning af særligt værdifuld natur

Husdyrlovens generelle reduktionskrav for ammoniakemissionen er overholdt, da der ikke foretages ændringer.

Ammoniakemissionen fra husdyrbrug stammer hovedsageligt fra stalde og husdyrgødningslagre. Den samlede ammoniakemission fra anlægget på Røgenvej 40 er i IT ansøgningssystemet beregnet til 3.680,36 kg N/år.

Anlægget er ikke beliggende indenfor § 7 bufferzone iht. husdyrloven .

Nærmeste Natura 2000 område er Gjern Bakker (H45), beliggende 5 km vest for anlægget. Da der ikke foretages ændringer i driften, skal Natura 2000 områder ikke inddrages i vurderingen.

Flere § 3 beskyttede arealer er beliggende indenfor en radius af 1000 meter fra anlægget. Baggrundsbelastning af kvælstof-komponenter (total N) i lokalområdet er 14,9 kg (DMU, 2009) beregnet som luftbåren kvælstof i 1x1 km grid. Tålegrænsen er dermed lige akkurat ikke overskredet. Der er her ikke tale om en ny tilladelse, men om en vurdering af, om de eksisterende vilkår er tilstrækkelige – der vurderes ikke at være behov for at stille yderligere vilkår om ammoniakreducerende tiltag.

Der gøres opmærksom på, at det ikke kan udelukkes, at en miljøvurdering af en evt. fremtidig ændrings- eller udvidelsessag vil resultere i skærpede krav.

4 udbringningsarealer grænser op til § 3 beskyttet natur.

Det ene af naturområderne grænsende op til udbringningsarealer er A-målsat (overdrev), resten er B-målsatte. De pågældende enge og moser vurderes ud fra tålegrænse og baggrundsbelastning ikke at være særlig følsomme overfor ammoniak som følge af udbringning af husdyrgødning.

Det A-målsatte overdrev er dog ret værdifuldt med en artsrig og karakteristisk overdrevsvegetation, og det pågældende naturområde er set i forhold til tålegrænse følsom overfor ammoniakdeposition.

Men eftersom overdrevet er beskyttet i form af bufferzone-reglerne og de almene krav om nedfældning, så vurderes det ikke at være nødvendigt at stille yderligere krav i form af gødningsfri bræmmer langs overdrevet.

Næringsstoffer til vandmiljøet og grundvand

Mark 8-2, de sydligste dele af mark 8-0 og 8-1, mark 20 og 34 afvander til Århus bugt. Alle øvrige udspretningsarealer afvander til Randers Fjord, som er et meget kvælstof- og fosfor sårbart Natura 2000 område. Da der ikke foretages ændringer i driften, skal Natura 2000 områder imidlertid ikke inddrages i vurderingen.

De to gyllebeholdere i forbindelse med anlægget er beliggende ca. 400 m fra Gelbæk. Da beholderne ikke er placeret på stærkt skrånende arealer og afstanden er stor, vurderes det, at sikringen mod uheld bør bestå i en beredskabsplan med forholdsregler.

Grundvand

Næsten alle udbringningsarealerne ligger i områder med særlige drikkevandsinteresser (OSD). Knap halvdelen af arealerne ligger i nitratfølsomt indvindingsområde. Der er lavet udvaskningsberegninger for disse. De viser, at udvaskningen ligger mellem 54 og 59 mg nitrat/l ud af rodzonen. Nogle af arealerne ligger nær ved eller opstrøms vandværksboringer.

Da der ikke sker nogen merpåvirkning af grundvandet, overholder nitratudvaskningen de lovbestemte krav i husdyrgodkendelsesloven.

Der er ikke udarbejdet indsatsplaner til beskyttelse af drikkevandet for de områder, hvor udbringningsarealerne ligger.

Bedste tilgængelige teknik (BAT)

Bedriften efterlever BAT-krav indenfor energi, vand, management, foder, opbevaring og udbringning af husdyrgødning. Slagtesvinestalden har et drænet spaltegulv med et vakuumsystem til udslusning af gylle. Gyllen udsluses ca. hver anden uge. Ansøger kommer ikke helt ned på det vejledende BAT-emissionskrav for ammoniakfordampning. Ansøger har imidlertid foretaget beregninger (Se bilag 4), der viser at det ikke er proportionalt at komme ned på det vejledende BAT-niveau for ammoniakfordampning. Da det ikke er proportionalt at komme længere ned i ammoniakemission end 3459 kg NH₃-N/år, vurderer Favrskov kommune, at dette niveau opfylder krav om BAT.

3 Vilkår for afgørelsen

Vilkår i den eksisterende miljøgodkendelse, som bibeholdes, benævnes A.

Nye vilkår er type B., men er for læsbarhedens skyld ubenævnt.

Eksisterende vilkår, som bortfalder, er opført under afsnit 3.11, og benævnes C.

3.1 Generelle forhold

- 3.1.1 Godkendelsen omfatter husdyrproduktionen på ejendommen Røgenvej 40, 8472 Sporup, med anlæg og driftsbygninger samt ejede og forpagtede udbringningsarealer, der drives under samme cvr-nummer.
 - 3.1.2 Landbrugets indretning og drift skal miljømæssigt være i overensstemmelse med de oplysninger, der ligger til grund for godkendelsen, dog med de eventuelle ændringer, der fremgår af vilkårene. A.
 - 3.1.3 Et eksemplar af godkendelsen skal til enhver tid være tilgængelig på landbruget, og driftspersonalet skal være orienteret om godkendelsens vilkår. A.
-

3.2 Husdyrhold, staldanlæg og drift

Produktionsomfang og stalde

- 3.2.1 Godkendelsen omfatter en produktion af maksimalt 8964 slagtesvin, der opfedes fra 30 til 100 kg, svarende til 221,26 DE med nugældende beregning. A.
- 3.2.2 Besætningsstørrelsen skal til enhver tid kunne dokumenteres ved slagterifregninger og den pågældende del af gødningsregnskabet. A.
- 3.2.3 Der skal jævnligt gøres rent i staldene, dvs. mindst hver 11. uge, når hvert afsnit tømmes for dyr. Bund- og vægflader skal så vidt muligt holdes tørre for at mindske lugtgener. A.
- 3.2.4 Døre og vinduer i staldene skal holdes lukkede. A.
- 3.2.5 Indretning og drift af stalde og opbevaringsanlæg for husdyrgødning samt opbevaring og udbringning af husdyrgødning skal ske i overensstemmelse med reglerne i den til enhver tid gældende "Bekendtgørelse om husdyrbrug og erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v." og vilkårene i denne godkendelse. A.
- 3.2.6 Der skal til stadighed være rådighed over tilstrækkeligt udspretningsareal for husdyrgødningen, både fra ejendommen og evt. tilført via gylleaftaler, i henhold til ovenstående bekendtgørelsens kapitel 10 om harmoniregler. Plantedirektoratet er fremover tilsynsmyndighed for harmonireglerne. A.
- 3.2.7 Der skal foretages en energimæssig gennemgang af ejendommen, udført af en energikonsulent, senest 1 år efter meddelelse af revurderingen. Den skriftlige gennemgang forevises tilsynsmyndigheden på forlangende.

Ventilation

- 3.2.8 Ventilationsanlæggene skal vedligeholdes og efterses i henhold til producentens anvisninger for det pågældende anlæg.

- 3.2.9 Et ventilationsfirma skal foretage service af ventilationsanlæggene med rengøring og justering mindst en gang om året.

Spildevand herunder regnvand

- 3.2.10 Afledning af overfladevand fra befæstede arealer må ikke kunne give anledning til forurening af vandløb, søer, fjord og hav. Der må derfor ikke ske sammenblanding af regnvand med husdyrgødning eller sprøjtemiddelester.
- 3.2.11 Flydende foder (fx valle) eller gødningsstoffer må ikke ved spild kunne afledes til dræn eller vandløb.
- 3.2.12 Gødning og vaskevand fra udleveringsramper for svin skal ledes til gyllekanalerne eller til en opsamlingsbeholder og videre til gyllebeholderen.
- 3.2.13 Spildevand fra vask af stalde betragtes som flydende husdyrgødning, som skal ledes til en gyllebeholder. A.

Ejendommen ligger i oplandet til Gelbæk, der er udpeget til forbedret spildevandsrensning jævnfør Favrskov Kommunes spildevandsplan. Det opland som Røgenvej 40 ligger i er udpeget til rensning for organisk stof (renseklasse O).

Ifølge BBR-registeret har ejendommen en ældre et-kammer bundfældningstank samt udledning herfra til recipient (vandløb, grøft eller markdræn) uden yderligere rensning. Det må forventes at ejeren af ejendommen kan blive pålagt at foretage forbedret spildevandsrensning indenfor en kortere årrække.

- 3.2.14 Sanitært spildevand skal ledes til særskilt anlæg for husspildevand. A.
- 3.2.15 Overfladevand, der alene udgør uforurenede overfladevand fra tagflader og befæstede arealer, må tilledes dræn efter at have passeret et sandfang, der skal tømmes efter behov. A.

Affald

- 3.2.16 Affald skal opbevares på en måde, som ikke medfører forurening af omgivelserne, herunder jord, grundvand, vandløb eller luft. A.
- 3.2.17 Ejendommen skal være tilmeldt de kommunale ordninger for afhentning af affald, og virksomheden skal følge de til enhver tid gældende regulativer, forskrifter og anvisningsordninger for bortskaffelse og sortering af affald i Favrskov Kommune. Ejeren er forpligtet til at holde sig à jour med eventuelle ændringer i regulativerne.
- 3.2.18 Ved tilsyn skal der kunne fremvises dokumentation for korrekt bortskaffelse af affald og affaldsmængder i form af kvitteringer fra aftagende firmaer.
- 3.2.19 Det skal påses, at udtjente produktionsmidler ikke henstår som affald. Fx halm, skrotinventar, maskiner mv. A.
- 3.2.20 Døde dyr og andet animalsk affald skal bortskaffes til godkendt destruktionsvirksomhed. I tidsrummet indtil afhentning skal grise overdækkes med en kadaverkappe således, at de er afskærmet mod hunde og vilde dyr, og der ikke opstår uhygiejniske forhold. Afhentningsstedet er markeret på bilag 1. A.

Farligt affald

- 3.2.21 Svinebrugets farlige affald (dvs. olie- og kemikalieaffald) skal opbevares under tag, på fast gulv og uden mulighed for afløb til kloak eller dræn. A.

Opbevaring af diesel og fyringsolie i overjordiske tanke skal ske i en typegodkendt beholder, som står på fast bund uden mulighed for afløb af spild til kloak eller dræn.

- 3.2.22 Alt farligt affald skal anmeldes til Kommunen, og skal bortskaffes til miljøgodkendt modtager.
- 3.2.23 Tom emballage fra bekæmpelsesmidler skal afleveres samme sted som giftrester (Modtagestationen i Århus) med mindre det på etiketten står, at det i rengjort tilstand må bortskaffes med dagsrenovationen.
- 3.2.24 Bedriften Skytskjærlund Røgenvej 40 skal tilmeldes kommunens indsamlingsordning for klinisk risikoaffald. Tilmelding foretages til Favrskov Forsyning, tlf 89 64 50 00. Medicinrester, sprøjter og kanyler fra eget brug i besætningen skal afhentes mindst 1 gang årligt. Kanyler skal opbevares i engangsemballage rekvireret ved Favrskov Forsyning.

Medicin, skalpeller og kanyler skal opbevares i aflåst skab.

Bekæmpelsesmidler og sprøjteudstyr

- 3.2.25 Bekæmpelsesmidler skal opbevares i aflåst rum på ejendommen, hvor der står bekæmpelsesmidler på den aflåste dør. A.
- 3.2.26 Der må ikke tages vand direkte fra vandværket til påfyldning af marksprøjten, medmindre der er monteret en kontraventil, eller der anvendes en særskilt mellembeholder, så tilbagesug til vandforsyningen forhindres. Vandslangen skal være fjernet eller hævet over vandoverfladen, inden vandet iblandes sprøjtemiddel. A.
- 3.2.27 Der må ikke spildes sprøjtemidler på jorden, således at der er fare for forurening af jord, grundvand, vandløb eller dræn. A.
- 3.2.28 Skylning af sprøjteudstyr skal foregå med rent vand i marken. Skyllevand fra skylning af sprøjteudstyr og vand fra skylning af dunke, der har indeholdt bekæmpelsesmidler må kun udsprede på markarealer. A.
- 3.2.29 Udvendig vask og rengøring af sprøjteudstyr skal foregå på møddingspladsen på ejendommen Røgenvej 40. Rengøringsvand tilledes via afløb i møddingsplads fortank/gylletank. A.
- 3.2.30 Påfyldning af vand og sprøjtemidler skal foregå på møddingsplads. A.

3.3 Gødningsproduktion og – håndtering

Husdyrgødning

- 3.3.1. Opbevaringsanlæggene for husdyrgødning på ejendommen skal have en opbevaringskapacitet på mindst 9 måneder. A.
- 3.3.2 Gyllebeholderne skal jævnligt og mindst én gang årligt visuelt kontrolleres for skader og brud, herunder kabelbrud. Eventuelle brud og skader skal straks udbedres.

- 3.3.3 Der skal være tæt flydelag eller anden tæt overdækning på begge gyllebeholdere. Senest 1 uge efter omrøring skal der igen være dannet eller tilført et tætsluttende flydelag. Der skal føres journal/logbog over flydelagets tilstand og tæthed mindst en gang om måneden. A.
- 3.3.4 Pumper og maskiner til transport af gylle skal altid være under opsyn, når de er i brug.
- 3.3.5 Udslusning af gylle fra staldene skal foregå på hverdage i dagtimerne. Der kan på miljømyndighedens forlangende stilles krav om hyppigere udslusning af gylle fra stald. A.
- 3.3.6 Udpumpning til og omrøring i gyllebeholder må ikke ske på lørdage, søn- og helligdage. A.
- 3.3.7 Gylle må ikke udbringes på lørdage, søn- og helligdage. A.
- 3.3.8 Påfyldning af gyllevogn skal foregå på det befæstede areal ved de to gylletanke, hvor evt. spild opsamles og tilledes gylletanken. A.
- 3.3.9 Der må i forbindelse med transporten af gylle ikke forekomme spild af gylle. A.

3.4 Forurening og gener fra husdyrholdet

Lugt og støv

- 3.4.1 Svinebruget skal indrettes og drives således, at der ikke opstår væsentlige lugt eller støvgener for omkringliggende nabobeboelser. A
- 3.4.2 Konstaterer miljømyndigheden væsentlige støv- eller lugtgener for omkringliggende nabobeboelser skal der på miljømyndighedens forlangende foretages undersøgelser af støv- og lugtforholdene. A.
- 3.4.3 Det pålægges desuden ejeren én gang årligt at undersøge mulighederne for at nedsætte lugtudslippene ved at anvende renere teknologi. A.

Transport

- 3.4.4 Vask og rengøring af bil, der benyttes til afhentning af grise skal foregå på møddingspladsen, ejendommen Røgenvej 40. A.

Støj fra anlæg og maskiner

- 3.4.5 Svinebrugets bidrag til støjniveauet målt ved nabobeboelse i det åbne land må i intet punkt uden for eget skel overstige følgende grænseværdier:

	Tidsinterval	Grænseværdi	Midlingstid
Mandag –fredag	Kl. 07.00-18.00	55 dB(A)	ref. Tid 8 timer
Lørdage	Kl. 07.00-14.00	55 dB(A)	ref. Tid 7 timer
Lørdage	Kl. 14.00-18.00	45 dB(A)	ref. Tid 4 timer
Søn- og helligdage	Kl. 07.00-18.00	45 dB(A)	ref. Tid 8 timer
Aften	Kl. 18.00-22.00	45 dB(A)	ref. Tid 1 time
Nat	Kl. 22.00-07.00	40 dB(A)	ref. Tid ½ time

A.

- 3.4.6 Støjens maksimalværdi må om natten ikke overstige 55 dB (A) ved boliger. Støjbelastningen er det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB (A) målt eller beregnet i punkter i 1,5 m højde over terræn. Referencetiden er det mest støjbelastede tidsrum i perioden. A
- 3.4.7 Brugen af landbrugsredskaber i marken er undtaget fra støjgrænserne. A.
- 3.4.8 Driften af foderanlægget skal foregå således, at generne for de omkringboende bliver mindst mulige. A.
- 3.4.9 Lavfrekvent støj fra landbruget må ikke overskride følgende værdier målt indendørs i omliggende beboelser, idet støjgrænserne gælder over et måletidsrum på 10 minutter, hvor støjen er kraftigst (A):

Anvendelse		A-vægtet lydtrykniveau (10-160 Hz) dB
Beboelsesrum	Aften/nat (kl. 18-07)	20
	Dag (kl. 07-18)	25
Kontorer, undervisningslokaler og andre lignende støjfølsomme rum		30
Øvrige rum i virksomheder		35

- 3.4.10 Landbruget skal på tilsynsmyndighedens forlangende i henhold til begrundet mistanke, dog højst én gang om året, overfor tilsynsmyndigheden dokumentere, at vilkårene om støjgrænser i nr. 3.4.5 ikke overskrides, når virksomheden er i fuld, normal drift. Dokumentationen skal kun omfatte de støjgrænser, der er relevante, ifølge tilsynsmyndighedens vurdering af den konkrete sag. A.

Dokumentation kan ske ved måling eller beregning foretaget af person eller laboratorium, der er akkrediteret eller certificeret til "Miljømålinger – ekstern støj"

Vurdering af støjgrænsers eventuelle overskridelse foretages ud fra de til enhver tid gældende støjvejledninger.

Fluer og skadedyr

- 3.4.11 Der skal på ejendommen foretages effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med de til enhver tid nyeste retningslinier fra Århus Universitet, Danmarks Jordbrugsforskning, Skadedyrlaboratoriet. A.
- 3.4.12 Opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af rotter eller andre skadedyr. A.

Lys

- 3.4.13 Belysning i stalde skal være slukket mellem kl. 23 og 06, med mindre menneskelig aktivitet er påkrævet i stalden.
-

3.5 Bedste tilgængelige teknik (BAT)

- 3.5.1 Den totale mængde N ab dyr pr. år beregnet som Kg N ab dyr pr slagtesvin x det årlige antal producerede slagtesvin skal være mindre end 23.783 kg N pr år.

"Kg N ab dyr pr. slagtesvin" beregnes ud fra følgende ligning:

$$\text{Kg N ab dyr pr. slagtesvin} = (((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times \text{FEsv pr. kg tilvækst} \times \text{gram råprotein pr. FEsv}/6250) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,0296 \text{ kg N pr. kg tilvækst}))$$

Ovenstående er beregnet ud fra forudsætningerne i nedenstående tabel. De enkelte forudsætninger er ikke bindende, men vilkårs ligningen skal samlet set overholdes.

Faktor	Værdi
Antal slagtesvin	8964
Indgangsvægt, kg	30
Afgangsvægt, kg	100
FEsv pr. kg. tilvækst	2,87
Gram råprotein pr. FEsv	147
Kg N ab dyr pr. slagtesvin	2,3733

- 3.5.2 Den totale mængde P ab dyr pr år beregnet som Kg P ab dyr pr slagtesvin x det årlige antal producerede slagtesvin skal være mindre end 4473 kg P pr år.

"Kg P ab dyr pr. slagtesvin" beregnes ud fra følgende ligning:

$$\text{P ab dyr pr. slagtesvin} = ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times \text{FEsv pr. kg tilvækst} \times \text{gram fosfor pr. FEsv}/1000) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,0055 \text{ kg P pr kg tilvækst}).$$

Ovenstående er beregnet ud fra forudsætningerne i nedenstående tabel. De enkelte forudsætninger er ikke bindende, men vilkårs ligningen skal samlet set overholdes.

Faktor	Værdi
Antal slagtesvin	8964
Indgangsvægt, kg	30
Afgangsvægt, kg	100
FEsv pr. kg. tilvækst	2,87
Gram fosfor pr. FEsv	4,4
Kg P ab dyr pr. slagtesvin	0,4277

- 3.5.5 BAT- niveauet mht. fosfor vurderes at være et foderindhold for slagtesvinene på 4,4 g P/FE. Foderet skal indeholde 147 g råprotein/FE og skal tilsættes fytase. Slagtesvinene skal fasefodres med minimum 2 faser.

- 3.5.6 Dokumentation for overholdelse af vilkår om fodring skal opbevares i 5 år og skal kunne fremvises ved forespørgsel fra tilsynsmyndigheden.
-

3.6 Renere teknologi

- 3.6.1 Svinebruget skal mindst en gang om året undersøge muligheden for at indføre renere teknologi i form af ændrede råvarer, nye metoder eller besparelser på materialer og ressourcer, således at miljøbelastningen nedsættes. A.
- 3.6.2 Det pålægges desuden ejeren én gang årligt at undersøge mulighederne for at nedsætte lugtudslippene ved at anvende renere teknologi. A.
-

3.7 Driftsforstyrrelser eller uheld

- 3.7.1 Svinebruget skal indrettes og drives således, at spild og andet ukontrolleret udslip af forurenende stoffer forhindres og forebygges. A.
- 3.7.2 Der skal foreligge en beredskabsplan på husdyrbruget, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø. Planen skal være tilgængelig og synlig for ejendommens ansatte og andre, der arbejder på bedriften. Beredskabsplanen skal udarbejdes og indsendes til Favrskov Kommune senest ½ år efter revurderingens meddelelse.
- 3.7.3 Ved anvendelse af udenlandsk arbejdskraft skal personalet have udleveret en oversat udgave af beredskabsplanen og vilkårene for denne godkendelse.
- 3.7.4 Ved uheld, der afstedkommer risiko for forurening af miljøet, skal beredskabet straks orienteres via tlf. 112.
- 3.7.5 I tilfælde af uheld skal disse noteres i en særskilt logbog, og der skal udarbejdes en procedure/opdatering til beredskabsplanen med henblik på at forebygge situationen fremover.
-

3.8 Egenkontrol

Nedenstående punkter skal forevises på forlangende eller sendes til tilsynsmyndigheden og skal opbevares i minimum 5 år:

For at kontrollere at vilkårene i godkendelsen overholdes, skal der føres egenkontrol.

Der skal hvert år føres journal over:

- 3.8.1 Antal producerede dyr
- 3.8.2 Gennemsnitlige vægtintervaller (indgangs-, og afgangsvægt/slagtevægt)
- 3.8.3 Foderforbrug pr. kg tilvækst
- 3.8.4 Det gennemsnitlige indhold af råprotein pr FE i de anvendte blandinger

- 3.8.5 Det gennemsnitlige indhold af fosfor pr FE i foderblandingerne
- 3.8.6 N og P af dyr skal på baggrund af logbogens eller produktionskontrollens oplysninger beregnes for en sammenhængende periode på minimum 12 måneder i perioden 15. september til 15. februar, svarende til den periode, der gælder for beregning af type-2 korrektionsfaktoren i gødningsregnskabet.
- 3.8.7 Der skal udarbejdes en blandeforskrift for foder mindst hver tredje måned, såfremt der anvendes hjemmeblandet foder.
- 3.8.8 Logbogen/produktionskontrollen, indlægssedler for hver tredje måned samt eventuelle blandeforskrifter skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.”
- 3.8.9 At der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet for husdyrgødning jf. vilkår nr. 3.3.1. Dokumentationen kan f.eks. bestå af opbevaringsaftaler. A.
- 3.8.10 Bekæmpelse af fluer herunder registrering af det anvendte middel, dato og behandlingssted jf. vilkår nr. 3.4.11. A.
- 3.8.11 Rengøring af stalde jf. vilkår 3.2.3. A.
- 3.8.12 Eftersyn og justering af ventilationsanlæg jf. vilkår 3.2.5. A
- 3.8.13 Bortskaffelse af affald jf. vilkår 3.2.14. Dokumentationen kan f.eks. bestå i en samlet opgørelse over typer, mængder, transportørfirma og modtagefirma eller af stamkort fra affaldsregistreringen for affald. A
- 3.8.14 Reparationer af gyllebeholdere samt dato for udførelsen jf. vilkår 3.3.2. A
- 3.8.15 Hvilke tiltag der er foretaget, for at indføre bedst tilgængelige teknik, og hvilke muligheder der er for yderligere tiltag, herunder en opgørelse over forbruget pr. år af foder, energi og vand jf. vilkår 3.7.1 om renere teknologi. A
- 3.8.16 For hver gylletank skal der føres en logbog over tidspunkt for udslusning, omrøring og udpumpning fra gylletank, herunder beskrivelse af flydelagets tilstand og tæthed efter reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen. A.
- 3.8.17 Uheld der har medført forurening af jord, grundvand eller overfladevand jf. vilkår 3.8.5. A.
- 3.8.18 Gødningsplan. A.

3.9 Ophør

Ved ophør af driften på ejendommen skal der træffes de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare og for at bringe stedet tilbage til en miljømæssigt tilfredsstillende tilstand.

Som minimum foretages følgende: Alle beholdere og anlæg, der har indeholdt husdyrgødning, skal rengøres herfor. Olie, kemikalier samt affald skal bortskaffes efter de gældende regler.

3.10 Vilkår i den eksisterende miljøgodkendelse, som bortfalder ©

- Del af 1.2.1 om overskridelse af dyreholdets størrelse i en kortere periode
 - Del af 1.2.5 om udspredning af gylle med slangeudlægger eller nedfældning.
 - Del af 1.2.6 om spild ved påfyldning af valle på tank samt 10 års beholderkontrol.
 - Del af 1.2.7 om bortskaffelse af affald
 - Del af 1.2.8 om bortskaffelse af farligt affald og risiko affald
-

4.2 Husdyrhold, staldanlæg og drift

4.2.1 Husdyrhold og staldindretning

Miljøteknisk redegørelse

Dyreholdet er fordelt som vist i tabellen.

Stald nr.	Staldafsnit	Dyrekategori	Staldsystem	Dyr	Stipladser	Vægtinterval	Bemærkninger.
1	Slagtesvin estald	Slagtesvin	Drænet gulv + spalter (33/67)	8964	2241	30-100	Ikke BAT i dag

Tilladt dyrehold		
Dyrekategori	Antal	DE
Slagtesvin	8964	221,26
I alt		221,26

Kommunens bemærkninger og vurdering

Lars Bøgelund Jacobsen med cvr.nr. 24984389 ejer bygningerne, arealerne og dyreholdet.

Kapitel 5 godkendelsen fra 2003 giver tilladelse til 8964 slagtesvin pr. år.

Eksisterende vilkår 3.2.1 om at driften skal være som beskrevet bibeholdes.

Eksisterende vilkår om at miljømyndigheden kan vurdere, at dyreholdets størrelse i en kortere periode overskrides f.eks i forbindelse med slagteristrejke bortfalder.

4.2.2 Ventilation

Miljøteknisk redegørelse

På ejendommen er der følgende ventilationsanlæg:

Staldafsnit	Type ventilation	Antal afkast (afsnit/antal)	Højde af afkast
1	Undertryksventilation		Tagryg

Ventilationsanlæggene vaskes og justeres en gang årligt.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Der stilles vilkår om rengøring og vedligehold af ventilationsanlæggene.

4.2.3 Fodring

Miljøteknisk redegørelse

På ejendommen opbevares følgende typer og mængder af foder:

Fodertype	Mængde nudrift	Opbevaring
Korn	900 tons	Kornsilo
Soya	380 tons	Silo
Valle	4680 tons	Tanke i foderladen
Mineraler	45 tons	Laden

Der tilsættes fytase til foderet. Fytase øger dyrenes udnyttelse af fosfor i foderet og hermed reduceres udledningen af fosfor via husdyrgødning til miljøet.

Der praktiseres fasefodring af grisene, og der anvendes således flere blandinger af foder. Ved gennemførelse af fasefodring sikres at grisene tildeles foder, hvor næringsstofferne er tilpasset netop deres størrelse og behov.

Der henvises desuden til afsnit 4.6 om Bedste tilgængelige teknik for yderligere beskrivelse af fodringen.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Der sker ikke en merudledning af hverken ammoniak eller fosfor. Der er derfor ikke stillet vilkår i revurderingen om anvendelse af bestemte fodertyper med henblik på at opnå reduktioner i udledningerne.

Eventuelle krav for at opnå nedsat totaldeposition af ammoniak er behandlet under afsnit 4.4.1 om natur, og eventuelle krav for at opfylde BAT-niveauet vedrørende udledninger af ammoniak og fosfor er behandlet under afsnit 4.6 om BAT.

4.2.4 Energi- og vandforbrug

Miljøteknisk redegørelse

Energi forbruges primært til belysning, ventilation og pumper og ved foderfremstilling.

Energikilder	Energi forbrug Nuværende drift*
Årligt Elforbrug	130.000 Kwh
Årligt forbrug af Olie/gas	12.000 L

- Data vedr. forbruget er opgivet af ansøger samt hentet fra kap 5 godkendelsen fra 2003.

	Slagtesvin
	m ³ /år/stiplads
Drikkevand	1,65
Vandspild	0,27
Vaskevand	0,09

Kilde: Håndbog i svinehold 2008, Landbrugsforlaget s. 90.

Vandforbrug	Slagtesvin
Årligt forbrug af drikkevand incl. Spild	Ikke oplyst m ³
Årligt forbrug af vaskevand til vask af stalde.	Ikke oplyst m ³
Vand til markvanding	Ikke oplyst m ³
Vand til øvrigt formål	Ikke oplyst m ³
Sum	Ikke oplyst m ³

Kommunens bemærkninger og vurdering

Ansøger har oplyst at MidtEnergi har oplyst at en gennemsnitsejendom af samme størrelse vil have et forventet energiforbrug på 150.000 kwh. Dermed ligger ejendommens elforbrug lidt under gennemsnittet.

Landmanden anvender en række tiltag, som vil nedsætte forbruget af vand og elektricitet i forhold til en driftsform, hvor besparelser ikke indgår i planlægningen (se under afsnittet om BAT). Kommunen vurderer imidlertid, at der eventuelt kunne være yderligere besparelsesmuligheder, hvilket kan undersøges ved en energimæssig gennemgang af ejendommen, udført af en energikonsulent. Der stilles vilkår herom.

4.2.5 Spildevand herunder regnvand

Miljøteknisk redegørelse

Af følgende skema fremgår ejendommens spildevandsmængde samt afledningen heraf

Type	Mængde	Afledes til
Rengøringsvand	Ikke oplyst m ³	Gyllebeholder
Vand fra vaskepladser	0	Gyllebeholder
Sanitært spildevand fra driftsbygning	-	Eksisterende afløb
Sanitært spildevand fra beboelse	-	Eksisterende afløb
Tagvand og overfladevand	-	Markdræn

Tagvand fra eksisterende driftsbygninger ledes til markdræn. Vand fra befæstede arealer ledes med tagvandet til markdræn.

Afløbsforholdene på ejendommen kan ses på situationsplanen i Bilag 2.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Processpildevand

Der er en støbt plads med opsamling til pumpebrønd ved gyllebeholderen. Dermed sikres at evt spild ved påfyldning bliver opsamlet.

Vilkårene vedrørende udleveringsrampe og flydende foder stilles for at hindre udledning af næringsstoffer til dræn og vandløb, hvor de vil virke som forurening på livet i vandløbet.

Håndtering af marksprøjten skal foregå i henhold til bekendtgørelsen herom, der administreres af Plantedirektoratet (bek. nr. 268 af 31.3.2009 om påfyldning og vask af sprøjter). Påfyldning af vand og sprøjtemidler skal foregå på møddingspladsen på Røgenvej 40 som har afløb til fortank/gylletank.

Sanitært spildevand

Sanitært spildevand må ikke ledes til opbevaringsanlæg for husdyrgødning. Der er således ikke tale om "spildevand" ifølge definitionen i husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Tagvand og andet regnvand

Det skal sikres, at der ikke tilføres vand med indhold af husdyrgødningsrester eller pesticider til regnvandsdrænet. Hvis det konstateres, at store mængder regnvand fra tagfladerne forårsager opstuvninger i drænelingene, kan det blive nødvendigt at etablere et forsinkelsesbassin.

Valle

I forbindelse med påfyldning af valle på tank, må der ikke spildes valle på jorden. Ved spild er der risiko for forurening af jord, grundvand, vandløb eller dræn. Karret til opsamling af spild i forbindelse med påfyldning skal have forbindelse til fortank/gylletank, således at evt. spild løber til fortank/gylletank.

4.2.6 Affald

Miljøteknisk redegørelse

Oplysninger om affaldstyper og mængder samt opbevaring og bortskaffelse heraf:

	Mængde (kg el. tons)	Opbevaring	Bortskaffelse
Forbrændingseget affald. ISAG kode: 19.00	Container Ugentligt	Industricontainer på ejendommen	Bortskaffes med renovationsfirma

Oplysninger om typer af olie- og kemikalieaffald samt mængder, opbevaring og bortskaffelse heraf:

EAK-kode	Art	Opbevaring	Bortskaffelses metode
	Olieaffald	200 L tønder i maskinhus	Shell 'Miljøbussen'
20 01 18 00 05.13	Medicinrester	Godk. beholder	Marius Pedersen A/S

Opbevaring af døde dyr

Døde dyr lægges på spalter med kadaverkap over.

Bortskaffelse

Der er indgået aftale med DAKA om afhentning af døde dyr.

Ved afhentning af døde dyr ringes der til DAKA inden kl. 7.30. Afhentning finder som regel sted indenfor få timer og altid samme dag.

Mængder

Der afhentes døde dyr en gang hver uge EAK-kode 020102.

Afhentningssted

Afhentningssted er valgt i god afstand fra naboer og hvor det er nemt for chaufføren fra DAKA at komme til. Stedet er markeret på Bilag 1. Situationsplan.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Opbevaring og bortskaffelse af affald skal følge de gældende regulativer for Favrskov Kommune.

Virksomheden er forpligtiget til at opbevare fortegnelse med registrering af mængder og art af farligt affald.

Farligt affald som f.eks. olieaffald og pesticider skal afhentes af en af de godkendte transportører og skal afleveres til Modtagestation for Farligt Affald, Ølstedvej 36, Lisbjerg, 8200 Århus N eller til en anden godkendt modtager, hvis bedriften har indhentet fritagelse fra kommunen.

Bortskaffelse af *Klinisk risikoaffald*, som f.eks. brugte kanyler, medicinrester, engangssprøjter og skalpeller og lign. skal ske via 'Marius Pedersen A/S' eller alternativt Favrskov Kommune indsamlingsordning.

Døde dyr og andet animalsk affald må ikke nedgraves eller opbevares sammen med gødning, men skal bortskaffes til en godkendt destruktionsvirksomhed. Både opbevaring og bortskaffelse af døde dyr er reguleret af bekendtgørelser, som administreres af Fødevarestyrelsen.

Det er tilladt for erhvervsvirksomheder at aflevere affald på genbrugspladserne efter reglerne. Til egenkontrol forlanges en kvittering for aflevering af olie- og kemikalie affald, som kan udstedes på genbrugsstationen.

Der må ikke afbrændes affald på ejendommen. Undtagen haveaffald i mindre mængder.

Kravene til håndtering af affald bliver kontrolleret ved de regelmæssige tilsyn.

Eksisterende vilkår 1.2.7 om affald bortfalder og erstattes af nye.

4.2.7 Råvarer og hjælpestoffer

Miljøteknisk redegørelse

Pesticider og sprøjteudstyr

Sprøjtemidler opbevares i dunke i aflåst kemikalierum

Oplag af olie og kemikalier

Olie opbevares i olietanke, spildolie i 200 L tønder i maskinhuset.

Opvarmning af bygninger sker med oliefyr.

Opbevaring af øvrige kemikalier

Rengøringsmidler opbevares i forrummet.

Opbevaring af medicin

Medicin opbevares i forrummet.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Olietankbekendtgørelsens krav om etablering, inspektion og sløjfningsterminer skal følges for både nuværende og fremtidige overjordiske og nedgravede olietanke.

Der stilles vilkår for at sikre, at råvarer og hjælpestoffer ved spild ikke kan forurene omgivelserne.

4.2.8 Driftsforstyrrelser eller uheld

Miljøteknisk redegørelse

Redegørelse for mulige uheld:

På landbrugsejendommen kan der være risici inden for primært følgende områder:

- Brand
- Gylleudslip fra gyllebeholder samt lækager på gyllesystem
- Uheld ved gylleudbringning
- Strømsvigt

For at sikre, at der er procedurer for, hvad der skal foretages i tilfælde af uheld, vil der blive udarbejdet en beredskabsplan.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Et uheld med overløb fra en gyllebeholder eller revnet gyllebeholder (f.eks. pga. påkørsel), vil kunne foranledige forurening af arealet ved gyllebeholderne. Gyllebeholderne tilknyttet ejendommen er beliggende ca. 400 meter fra § 3 beskyttet og B1-målsat vandløb Gelbæk (650 m til samme vandløb retning sydøst, her B-0 målsat strækning). Nærmeste § 3 beskyttet vandhul er beliggende ca. 400 m sydvest for anlægget. Hældningen fra de eksisterende gyllebeholdere ned mod vandløb og søer vurderes ikke at være > 6 grader.

Favrskov Kommune vurderer ud fra hældning og afstand ikke at der er grundlag for at stille skærpede vilkår ud over de allerede eksisterende regler vedrørende gyllebarrierer, jævnfør bek. om ændring af bek. om husdyrbrug --- (bek. nr. 100 af 9/2 2001).

På baggrund af ovenstående og sammen med de stillede vilkår i afsnit 3.3 vurderes det, at ejendommen drives miljømæssigt forsvarligt i forhold til håndtering af uheld og afværgeforanstaltninger

4.3 Gødningsproduktion og –håndtering

4.3.1 Flydende og fast husdyrgødning

I den nedenstående tabel angives en oversigt over de forskellige typer husdyrgødning m.v. der produceres, modtages og afsættes årligt i produktionen.

Gødningstype	Kg kvælstof	Kg fosfor	DE	m ³
Svinegylle	22.209,43	4.346,33	221,25	
Dybstrøelse produceret Røgenvej 40	400	50	4	

Blandet gylle	21.200,00	4.400	212	
Total til udbringning	43.809,43	8796,33	437,25	

I det følgende skema fremgår oplysninger om husdyrbrugets opbevaringsanlæg, de enkelte anlægs kapacitet, husdyrproduktionens tilførsel til anlæggene samt opgørelse af opbevaringskapaciteten.

Opbevaringsanlæg	Beliggenhed (adresse)	Byggeår	m ³	Overdækning	Seneste beholderkontrol	Materiale
Gyllebeholder A	Røgenvej 40	2000	2200	Flydelag suppleret med snittet halm	07-07-2010	Elementer
Gyllebeholder B	Røgenvej 40	2003	2200	Flydelag suppleret med snittet halm	07-07-2010	Elementer
Ajlebeholder	Røgenvej 40	1955	64			
Gyllekanaler	Røgenvej 40	2000/2003	739			
Gyllekælder	Røgenvej 40	1978	176			
Fortank	Røgenvej 40	2000	15			

I ALT

5394

Der er stort set ikke dybstrøelse på ejendommen, der er højest lidt fra et par fedetyre. Dybstrøelsen herfra kommer i gylletanken.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Den opgivne fordeling af N og P mellem gylle og dybstrøelse er forskellig i IT-ansøgningen og gødningsregnskabet. Ansøger har taget et gennemsnit af udbragt kvælstof med den gennemsnitlige udnyttelsesprocent over de seneste 3 år. De samlede mængder accepteres.

Der stilles krav om 9 mdr. opbevaringskapacitet, hvilket er en skærpelse i forhold til husdyrgødningsbekendtgørelsens minimum på 6 mdr. for at tage højde for vanskelige udbringningsforhold om vinteren forårsaget af vejret.

Ejendommen har kapacitet til at opbevare 14,3 måneders gylleproduktion fra Røgenvej 40. Kravet er således opfyldt.

Eksisterende vilkår 1.2.6 om etablering af fyldplads med befæstet areal ved de to gylletanke bortfalder da pladsen allerede er etableret. Resten af vilkåret bibeholdes.

4.4 Forurening og gener fra husdyrholdet

4.4.1 Ammoniak og natur

Miljøteknisk redegørelse

Anlæg

Ammoniakemissionen fra husdyrbrug stammer hovedsageligt fra stalde og husdyrgødningslagre. Den samlede ammoniakemission fra anlægget på Røgenvej 40 er beregnet til 4.092,54 kg N/år.

Kapitel 5 godkendelsen indeholder ikke vilkår, som skal medtages i beregningerne, og der foreligger ikke nogen tidligere VVM-screening, som kunne medføre forudsætninger, der skal medtages.

Natura 2000 områder

Nærmeste Natura 2000 område Gjern Bakker (H45) ligger 5 km vest for anlægget Røgenvej 40.

Bufferzoner, husdyrlovens § 7

Anlægget er ikke beliggende indenfor ammoniak-bufferzone – der er henholdsvis 1.700, 2.600 og 2.800 meter til nærmeste overdrev, som udløser bufferzone (§ 7 areal).

§ 3 beskyttede arealer

Der er flere § 3 beskyttede vandhuller beliggende indenfor en radius af 1000 meter fra anlægget, nærmeste vandhul er placeret 300 meter syd herfor. Alle vandhullerne er B-målsatte.

Nyudpeget, § 3 beskyttet eng på 2,1 ha. beliggende 250 meter nord for anlægget. Se afsnittet vedr. udbringningsarealer.

B-målsat og § 3 beskyttet eng (k691-02-en) på 0,8 ha. beliggende 500 meter nordøst for anlægget Arealet er besigtiget af Århus Amt den 3/8 2006 og her vurderet til at have B-værdisætning (artsfattig, tilgroet og relativ tør).

Uddrag af arter: røgræs, kål tidsel, tagrør, kær svinemælk og lodden dueurt.

B-målsat og § 3 beskyttet mose (k691-06-mo) på 0,65 ha. beliggende 700 meter øst for anlægget Arealet er besigtiget af Århus Amt den 3/8 2006 og her vurderet til at have B-værdisætning (få arter og domineret af græsser). Uddrag af arter: gul fladbælg, vand mynte, sump kællingetand, lyse siv, røgræs, eng rottehale og kær tidsel.

B-målsat og § 3 beskyttet eng (k691-01-en) på 3,1 ha. beliggende 650 meter nord for anlægget Arealet er besigtiget af Århus Amt den 1/8 2006 og her vurderet til at have A-værdisætning (almindelige plantearter men rigt plantesamfund).

Uddrag af arter: hyldebladet baldrian, mose bunke, eng forglemmigej, alm. fredløs, kær galtetand, kattehale, alm. kamgræs, sump kællingetand, glanskapslet siv, røgræs, vejbred skeblad, blære star, næb star og sværtevæld.

B-målsat og § 3 beskyttet mose (k691-11-mo) på 1 ha. beliggende 550 nord for anlægget Arealet er besigtiget 3/8 2006 og her vurderet til at have B-værdisætning.

Uddrag af arter: skov angelik, rødæl (dominerende), kær galtetand, røgræs, sideskærm og kær tidsel.

Udbringningsarealer

Natura 2000

Nærmeste Natura 2000 område Gjern Bakker (H45) er placeret 4,5 km. vest for nærmeste udbringningsareal beliggende i Favrskov Kommune.

Bufferzone, husdyrlovens § 7

Areal 14-0 og 14-2 er beliggende indenfor bufferzone, jævnfør husdyrlovens § 7

§ 3 beskyttede arealer

A-målsat og § 3 beskyttet overdrev (3,6 ha.) grænsende op til areal 14-0 (L601-05-ov) Besigtiget 11/8 2006 af Århus Amt og her vurderet til at have B-værdisætning. Besigtiget af Favrskov Kommune den 8/6 2010 og her vurderet til at have moderat naturtilstand Uddrag af arter: blåhat, blåmunke, krat fladbælg, hede lyng, alm. kamgræs, lyng snerre, tormentil, alm. pimpinelle, mark frytle og knold ranunkel.

Nyudpeget § 3 beskyttet eng (2,1 ha.) grænsende op til areal 04-0 (opdateret på Miljøportalen og afgørelse udarbejdet). Besigtiget af Favrskov Kommune 11. juni 2010 og her fremstod arealet som værende temmelig fugtig med typiske vådbundsplanter såsom glanskapslet siv, mose bunke, engkarse, kær padderok, vand skræppe, manna sødgræs, tiggerranunkel, blære star og tykbladet ærenpris.

B-målsat og § 3 beskyttet mose på areal 18-0 (L640-05-mo) Besigtiget 22/8 2005 af Århus Amt og her vurderet til at have B-værdisætning (vældpåvirket og under tilgroning). Uddrag af arter: kær dueurt, bredbladet dunhammer, vand pileurt, krans mynte, kær ranunkel, glanskapslet siv, toradet star og top star.

B-målsat og § 3 beskyttet mose (0,7 ha.) grænsende op til 08-0 (K681-05-mo) Besigtiget 12/10 2006 af Århus Amt og her vurderet til at have C-værdisætning (tilgroet). Besigtiget af Favrskov Kommune 8/9 2009 og her vurderet til at have ringe naturtilstand (tilgroet Uddrag af arter: bittersød natskygge, mose bunke, lyse siv, alm. mjøduert, sværtevæld og øret pil/gråpil.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Anlæg

Natura 2000

Da der ikke foretages ændringer i driften, skal påvirkningen på arter og naturtyper, som udgør udpegningsgrundlaget for internationale beskyttelsesområder ikke inddrages i vurderingen i henhold til habitatbekendtgørelsen. Der er ikke tale om en ny tilladelse, men om en vurdering af, om de eksisterende vilkår er tilstrækkelige.

§ 3 beskyttede arealer:

Naturarealerne er beliggende indenfor en radius af 1000 meter fra anlægget er alle B-målsatte jf. landsplandirektiv (Regionplan 2005). Tålegrænsen for naturtyperne eng og rigkær er 15 – 25 kg N/ha/år.

Baggrundsbelastning af kvælstof-komponenter (total N) i lokalområdet er 14,9 kg (DMU, 2009) beregnet som luftbåren kvælstof i 1x1 km grid. Tålegrænsen er dermed lige akkurat ikke overskredet. Der er her ikke tale om en ny tilladelse, men om en vurdering af, om de eksisterende vilkår er tilstrækkelige – Favrskov Kommune vurderer, at det ikke er nødvendigt at stille yderligere vilkår om ammoniakreducerende tiltag.

Der gøres opmærksom på, at det ikke kan udelukkes, at en miljøvurdering af en evt. fremtidig ændrings- eller udvidelsessag vil resultere i skærpede krav, se eksempelvis bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug (bek. nr. 291 af 6/4 2011).

Udbringningsarealer

Natura 2000

Grundet den store afstand (> 4.000 m) fra nærmeste udbringningsareal beliggende i Favrskov Kommune til Natura 2000 område Gjærn Bakker (H45) vurderes habitatområdet ikke at blive påvirket som følge af udbringning med husdyrgødning.

Bufferzone, husdyrlovens § 7

Der gøres opmærksom på kravet i husdyrgødningsbekendtgørelsens § 24 stk. 3, hvor det fremgår, at udbringning af flydende husdyrgødning på sort jord og græsmarker (på nær frøgræs) ikke må ske ved slangeudlægning men skal foregå ved nedfældning. Fra 1.1.2011 gælder kravet om nedfældning for al udbringning af husdyrgødning dog kun på ubevoksede arealer og fodergræs.

§ 3 beskyttede arealer

Områder, omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 er beskyttet ved et generelt forbud mod tilstandsændringer. Kommunen kan dog i helt særlige tilfælde dispensere fra dette forbud. Det er naturtilstanden på arealet, der afgør, om der er tale om et beskyttet naturområde. Det er altid lodsejerens ansvar, at der ikke sker indgreb i beskyttede naturområder.

Der er foretaget en gennemgang af alle ejendommens udbringningsarealer i forhold til forekomster af beskyttet natur.

Ammoniakpåvirkningen fra et udbringningsareal til et naturområde, er i udpræget grad et lokalt fænomen. Selv i "worst case" vil der indenfor 100 meter fra markkanten højst være en merpåvirkning på 1 kg N/ha/år. I normale tilfælde er merpåvirkningen højst 1kg N/ha/år indenfor en afstand på 20-30 meter fra markkanten. Den reelle påvirkning vil afhænge af praksis i det enkelte år (Ifølge Bilag til notat om Miljøklagenævnets praksis i sager om miljøgodkendelser af husdyrbrug af 6. juli 2009, genfremsendt med Nyhedsbrev Husdyrgodkendelse nr.6, d. 18.12.2009).

Hvis kommunen vurderer, at udbringning af husdyrgødning vil medføre en væsentlig påvirkning af tilgrænsende naturområder, som er følsomme overfor ammoniak kan kommunen stille yderligere krav om f.eks. nedfældning inden for en vis afstand af naturområdet eller fastsætte en randzone, hvor husdyrgødning ikke må udbringes. Ved nedfældning vurderes der ikke at være randpåvirkninger større end 1 kg N/ha

(Ifølge Bilag til notat om Miljøklagenævnets praksis i sager om miljøgodkendelser af husdyrbrug af 6. juli 2009, genfremsendt med Nyhedsbrev Husdyrgodkendelse nr.6, d. 18.12.2009)

Fersk eng samt mere næringsrige moser har en tålegrænse på 15-25 kg N/ha/år mens sure overdrev har en tålegrænse på 10-20 kg N/ha/år (jævnfør Ammoniakmanualen, 2005).

Gennemsnits-depositionen af kvælstof-komponenter i Favrskov Kommune er 14 kg N/ha/år i 2008.

De seneste depositionsregninger kan ses på hjemmesiden:

<http://www.dmu.dk/Luft/Lufforurenings-modeller/Deposition/>

Det ene af naturområderne grænsende op til udbringningsarealer er A-målsat (overdrev), resten er B-målsatte. De pågældende enge og moser vurderes ud fra tålegrænse og baggrundsbelastning ikke at være særlig følsomme overfor ammoniak som følge af udbringning af husdyrgødning.

Det A-målsatte overdrev er dog ret værdifuldt med en artsrig og karakteristisk overdrevsvegetation, og det pågældende naturområde er set i forhold til tålegrænse følsom overfor ammoniakdeposition.

Men eftersom overdrevet er beskyttet i form af bufferzone-reglerne om nedfældning, så vurderes det ikke at være nødvendigt at stille yderligere krav i form af gødningsfri bræmmer langs overdrevet.

4.4.2 Lugt

Miljøteknisk redegørelse

Lugt fra svinebruget vil hovedsageligt stamme fra staldene og kun i mindre grad fra opbevaring, transport og udspreddning af husdyrgødning. Forhold som kan have betydning for lugtemissionen kan være arten, antallet og størrelsen af dyr, staldindretning, ventilationsanlæggets udformning, belægningsgrad, strøelse, gødningshåndtering, fodring, drikkevandssystem samt hygiejne i stalden.

I IT-ansøgningssystemet vurderes og beregnes lugt udelukkende ud fra staldanlæggene til dyrehold. Lugtgener fra opbevaringsanlæg og lugtgener ved udbringning indgår ikke i lugtberetningen og håndteres derfor ved hjælp af de generelle regler.

Lugtregningerne udført i ansøgningssystemet ses i tabellen nedenfor. Genekriterierne er overholdt, og der er ingen beboelser indenfor 1,2 gange geneafstanden.

Ved lugtberegningen måles afstandene fra midten af de forskellige stalde. I skemaet er ejendommens faktiske afstand målt fra ét tænkt midterpunkt.

Områdetype	Lovens minimum afstand = geneafstanden, meter	Ejendommens faktiske afstand, meter	Genekriterie overholdt ?
Byzone / sommerhusområde	641,02	3360	ja
Samlet bebyggelse / lokalplanlagt boligområde	483,95	510	Ja
Enkelt bolig uden landbrugspligt	226,89	250	ja

Den nærmeste byzone er Hammel.

Den nærmeste samlede bebyggelse er i landsbyen Røgen. For Røgen er genekriteriet overholdt i og med at den korrigerede geneafstand på 435,55 er kortere end den vægtede gennemsnitsafstand på 455,33 meter.

Nærmeste enkeltbolig uden landbrugspligt er Sporuplundsvej 20, 8472 Sporup, som er ejet af Dean og Christine Lundgren Hjorth.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Som hovedregel skal lugtgeneafstanden overholdes for udvidelser og ændringer af dyrehold, og derved ikke for revurderinger. Lugtgeneafstanden kan dog bruges til at angive en rettesnor for eventuel forekomst af lugtgener i forbindelse med revurderinger i de tilfælde, hvor geneafstanden ikke overholdes.

Det vurderes, at ejendommen ikke vil give anledning til væsentlige lugtgener for de omkringboende.

Der stilles generelle vilkår til forebyggelse af lugtproblemer og til transporter af gylle.

Eksisterende vilkår 1.2.5 om støv- og lugtgener, og om at der skal etableres flydelag på gyllebeholderne senest en uge efter omrøring bibeholdes.

4.4.3 Fluer og skadedyr

Miljøteknisk redegørelse

På landbrugsejendomme kan der forekomme skadedyr som eksempelvis fluer og rotter mv.

Ejendommen fremstår som en pæn og ryddelig. Der er god hygiejne i og omkring staldanlæg og foderopbevaring, så skadedyr ikke tiltrækkes og opformeres.

Bekæmpelse af skadedyr foretages efter anvisninger fra Statens Skadedyrslaboratorium.

Fluer bekæmpes efter anvisninger fra Statens Skadedyrslaboratorium.

Bekæmpelse af rotter foretages efter kommunes anvisninger. Der er og vil blive placeret rottefælder rundt om ejendommens bygninger ved behov. De forbyggende foranstaltninger, som er fastlagt i Bekendtgørelse om bekæmpelse af rotter mv. følges, og der er indgået aftale med autoriseret firma om rottebekæmpelse.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Fluer i stor mængde kan give anledning til gener hos naboer, selvom disse ligger langt væk.

Gyllekanaler er gode udklækningssteder for fluerne, så en særskilt bekæmpelse vil ofte være nødvendig.

Der stilles vilkår om at foretage fluebekæmpelse efter retningslinierne fra statens

Skadedyrslaboratorium. Retningslinierne angiver en række afprøvede metoder og opdateres løbende, se evt. hjemmesiden www.dpil.dk: "Retningslinier for fluebekæmpelse på gårde med husdyr".

Det vurderes, at ejendommens bekæmpelse forebygger gener.

Det eksisterende vilkår 1.2.3 om skadedyrsbekæmpelse bibeholdes.

4.4.4 Transport

Miljøteknisk redegørelse

I følgende skema vises en oversigt over transporttyper og antallet af transportere. Ifølge ansøger er tallene oplyst i eksisterende godkendelse.

Transporttype	Antal transportere pr. år
Lastbilstransporter	
Foder	104
Sækkevarer/løsvarer	12
Døde dyr	52
Levende dyr	104
Gylle til fjerntliggende marker	5
Affald	52
Traktortransporter	
Gyllekørsler	200
Gylle Biogasanlæg	25

Der vil foregå kørsel på de offentlige veje. Der er gode til- og frakørselsforhold til Røgenvej. Til de fjerntliggende marker foretages anslået 5 årlige transportere med en lastbil, der transporterer 30 tons ad gangen. Transport går gennem landsbyerne Røgen og Haurum.

Transporter med husdyrgødning er sæsonbetonet i forhold til markarbejde. De øvrige transportere er jævnt fordelt over året. Det tilstræbes at begrænse udkørslen til en meget kort periode. Køretøjer vedligeholdes og tomgangskørsel undgås.

I forbindelse med revurderingen ændres dyreholdet o. lign. ikke. Antallet af transportere øges derfor ikke. Det kan sandsynliggøres, at mængden af transportere givetvis er faldet siden miljøgodkendelsen idet moderne gylleudbringningsudstyr kan rumme en væsentligt større mængde gylle, hvorfor transport hermed må være faldet.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Transport af gylle (og af dybstrøelse) foregår gennem landsbyerne Røgen og Haurum og bør begrænses så meget som muligt. Transporterne bør derfor søge at finde andre veje, når det kan lade sig gøre.

Der stilles vilkår om, at transport hovedsageligt skal foregå i dagtimerne. Gylle må endvidere ikke udbringes på lørdage, søn- og helligdage.

4.4.5 Støj fra anlæg og maskiner

Miljøteknisk redegørelse

Af følgende skema fremgår placeringen af støjkilder på ejendommen

Støjkilde	Placering	Tidsinterval	Tiltag mod støjkilder
Ventilationsanlæg	-	Ventilationsanlæg kører alle døgnets 24 timer med varierende effekt Stalden har mekanisk frekvensstyret ventilation med et moderat støjniveau- især ved nattetid, hvor ventilationsbehovet er lille.	Ventilationsanlægget er placeret inden døre og forventes derfor ikke at påføre omgivelserne støj.
Højtryksrensere	Brug af højtryksrensere til vask af stalde sker inden døre.	Højtryksrensere anvendes ca. hver 11. uge i forbindelse med rengøring af stalde. Rengøring sker i dagtimerne	Vask sker inden dør og med støjsvagt udstyr
Fremstilling af foder	I foderladen	I dagtimerne	Foregår indendørs med langt til naboerne
Håndtering af gylle		Der vil være periodisk støj ved omrøring før udkørsel.	Der anvendes dykket pumpe som ikke støjer
Håndtering af dybstrøelse	Lægges i gylletanken	Arbejdet med at tømme stalden varer 1-2 timer	Støj ved håndtering er begrænset
Transport til og fra ejendommen ved bl.a. aflæsning af foder og ved ind- og udlevering af grise			

De fleste støjkilder er placerede i lukkede bygninger.

Det forsøges så vidt muligt at holde støjperioden inden for normal arbejdstid. Der forventes ingen driftsstøj i øvrigt.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Det vurderes, at svinebruget skal overholde støjgrænserne for "Type 3. Blandet bolig og erhverv" i støjvejledningen nr. 5 / 1984. Disse støjgrænser er anbefalet af Miljøstyrelsen for landbrugs-virksomheder i det åbne land.

Støjgrænserne forventes overholdt, ved overholdelse af de af Kommunen fastsatte vilkår. Kommunen har endvidere ikke modtaget klager over støj fra naboer.

Der stilles vilkår om, at kommunen i forbindelse med klage kan forlange foretaget støjmåling.

Eksisterende vilkår 1.2.4 om støjgrænser og støjmåling bibeholdes.

4.4.6 Støv fra anlæg og maskiner

Miljøteknisk redegørelse

I forbindelse med håndtering af halm og foder og ved transport kan der opstå støv. Forhold, som kan medvirke til støv, er af begrænset karakter og varighed.

Da støv ikke hidtil har været et problem, forventes det heller ikke fremover. Der er samtidig forholdsvis langt til naboer (ca. 250 m).

Kommunens bemærkninger og vurdering

Der vil udover transporterne forekomme udsendelse af støv fra staldventilationen og fra foderhåndtering. Det vurderes dog, at det ikke vil give anledning til væsentlige gener for naboerne, da der ikke er nabobeboelser tæt på staldene.

Eksisterende vilkår 1.2.5 bibeholdes.

4.4.7 Lys

Miljøteknisk redegørelse

Lyset slukkes i staldene om natten, der er derfor en begrænset fjernvirkning fra anlægget.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Det vurderes, at der ikke vil være væsentlige gener forbundet med ejendommens belysning. Dog fastsættes vilkår om, at lyset skal være slukket om natten.

4.5 Påvirkning fra arealerne

4.5.1 Udbringningsarealerne

Miljøstyrelsen har meddelt (november 2009), at ved revurdering skal ejendommens nuværende arealer anses som den arealdrift, der er den godkendte.

Kapitel 5 godkendelsen indeholder ikke vilkår, som skal medtages i beregningerne.

Udbringningsarealerne for husdyrgødning ses på Bilag 3.

Den udbragte mængde N og DE svarer til et gennemsnit af de seneste tre år.

Der er sket en stor forøgelse af ejendommens arealer siden 2003. Det oprindelige udbringningsareal er således steget fra 172,1 ha til 312,66 ha som alt sammen er ejet eller forpagtet.

Der ligger marker i Favrskov og Silkeborg kommuner. Arealerne blev sendt i høring i Silkeborg kommuner den 1. august 2011 Silkeborg kommune har tilkendegivet at deres høringssvar til ansøgningen på Møgelbyvej 60 må genbruges, idet det er de samme arealer det drejer sig om.

Silkeborg Kommune har afgivet høringssvar den 16. august 2010, de stillede vilkår som er møntet på den dengang ansøgte § 12 godkendelse er ikke stillet i forbindelse med revurderingen, da Natur og Miljøklagenævnet har afgjort, at der ikke kan stilles vilkår til arealer i forbindelse med revurderinger.

Ejendommens referencesædskifte er fastlagt til S2 og S4 sædskifter alt efter bonitet, som således er udgangspunkt for bedriften med hensyn til beskyttelsesniveauet for fosfor og nitrat.

Til bedriftens totale husdyrgødningsmængde på 433,25 DE skal der anvendes et harmoniareal på mindst 309,5 ha. Husdyrgødningen udbringes på et areal på 312,66 ha, og husdyrtrykket bliver derfor på 1,4 DE/ha.

Plantedirektoratet er tilsynsmyndighed på harmoniforhold, og Jordbrugskommissionen fører kontrol med reglerne om arealkrav.

Da der ikke foretages ændringer i driften, skal Natura 2000 områder ikke inddrages i vurderingen i henhold til habitatbekendtgørelsen. Der er ikke tale om en ny tilladelse, men om en vurdering af, om eksisterende vilkår er tilstrækkelige. De følgende afsnit drejer sig derfor kun om, hvorvidt det fastlagte beskyttelsesniveau i husdyrloven bliver overholdt.

4.5.2 **Kvælstof til overfladevand**

Miljøteknisk redegørelse

Alle udbringningsarealerne ligger i nitratklasse 0.

Den gennemsnitlige udvaskning af kvælstof fra rodzonen er beregnet til 54,0 kg N/ha/år. Udspretningsarealerne udgør 299 ha. Den totale kvælstofudvaskning bliver på 16.146 kg N/år.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Ved beliggenheden i N-klasse 0 er den generelle vurdering i husdyrgodkendelsesloven, at overholdelse af harmonireglerne er tilstrækkeligt til at beskytte overfladevand mod nitratudvaskning. Den tilladte kvælstofudvaskning er på 54,8 kg N/ha (beregnet i it-systemet) og det tilladte dyretryk er 1,4 DE/ha.

Med et dyretryk på 1,4 DE/ha og en udvaskning på 54,0 – 59,0 kg N/ha/år bliver kravet til beskyttelse af overfladevand overholdt.

Der stilles ikke vilkår om anvendelse af et bestemt sædskifte, da alle marker i ansøgningen dyrkes med referencesædskiftet.

4.5.3 **Fosfor til overfladevand**

Miljøteknisk redegørelse

Ingen af udbringningsarealerne ligger i fosforklasse 3.

Der er indsendt fosfortal fra 2005-6 på alle markerne. For at blive klassificeret som P-klasse 3 skal en mark både ligge i et potentielt P-klasse 3 område og have P-tal over 6,0. Dette er ikke tilfældet for nogen af arealerne.

Ved den beskrevne drift og sædskifterne S2 og S4 bliver der tilført 28,1 kg P/ha/år og fraført 25,9 kg P/ha/år. Der vil således være et fosforoverskud på 2,2 kg P/ha/år.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Beliggenheden i P-klasse 0-1-2 betyder, at der kun stilles krav til, hvor stort fosforoverskuddet må være i forhold til en ændring i driften.

Der foretages ingen ændring i driften. Husdyrlovens beregning, som er foretaget i IT-systemet på baggrund af udbragt husdyrgødning og referencesædskifterne, giver lov til et fosforoverskud på 2,3 kg P/ha/år sammenholdt med, at de generelle harmoniregler skal overholdes.

Harmonireglerne bliver overholdt med et dyretryk på 1,4 DE/ha og fosforkravet overholdes.

4.5.4 Påvirkning af søer og vandløb

Miljøteknisk redegørelse

Afstrømningsveje

Gelbæk afvander til Natura 2000 området *Gudenå og Gjern Bakker* og videre til Randers Fjord, som også er internationalt naturbeskyttelsesområde

Udbringningsarealerne omfatter ikke stærkt skrånende arealer (> 6 %) ned mod vandløb eller søer.

Vandløbsnære arealer:

B0-målsat og § 3 beskyttet vandløb Gelbæk grænsende op til 04-0 og 05-0

Søer:

§ 3 beskyttede og B-målsatte vandhuller grænses op til følgende udbringningsarealer:

- 15-0
- 31-0
- 33-0
- 21-0b
- 21-0c

Kommunens bemærkninger og vurdering

Der gøres opmærksom på de generelle bræmmeregler i Vandløbsloven nr. 1043 af 20.10.2008 § 69 stk. 1. "Dyrkning, jordbearbejdning, plantning, terrænændring, anbringelse af hegn og opførelse af bygværker må i landzone ikke foretages i en bræmme på 2 meter ned til naturlige eller højt målsatte vandløb."

Favrskov Kommune har vurderet, at der, ved overholdelse af de lovbestemte dyrkningsfrie bræmmer, ikke er risiko for overfladisk afstrømning af husdyrgødning fra mark til vandløb, da der ikke er stærkt skrånende udbringningsarealer ned mod vandløb.

4.5.5 Påvirkning af arter med særlige beskyttelseskrav (Bilag IV arter)

Kommunens miljøtekniske redegørelse, bemærkninger og vurdering

Ifølge EF-habitatdirektivets artikel 12 skal der sikres en streng beskyttelse af en række dyre- og plantearter. En godkendelse må ikke kunne beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er listet i habitatdirektivets bilag IV,a eller ødelægge de plantearter, som er optaget i habitatdirektivets bilag IV,b. Bilag IV-arter må ikke forsætligt forstyrres med skadelig virkning for arten eller bestanden, og deres yngle- og rastepladser må ikke ødelægges, i henhold til § 29 a i naturbeskyttelsesloven.

Der er ikke kendskab til bilag IV arter i direkte tilknytning til udbringningsarealerne, men der forefindes registrering af Spidssnudet frø, som er bilag IV art i vandhul 70 meter fra areal 05-0 på modsatte side af vejen. Desuden er der bestand af Smerling i vandløbet Gelbækken, som grænser op til udbringningsareal 04-0 og 05-0. Smerling er ikke bilag IV art men er ifølge opdateret Røddliste (DMU) listet som værende sårbar.

På grund af at vandhullet, hvor der er registeret Spidssnudet frø ikke grænser direkte op til udbringningsareal, men at der er afstand på 70 meter samt at det er adskilt af vej, vurderes Spidssnudet frø (herunder dens levesteder) ikke at blive påvirket som følge af udbringning af husdyrgødning.

Grundet fladt terræn ved vandløbet Gelbækken, vurderes udbringning af husdyrgødning ikke at påvirke bestanden af Smerling i vandløbet.

Som grund for vurderingen forudsættes det at de stillede vilkår i godkendelsen overholdes, samt de generelle regler for etablering af dyrkningsfrie bræmmer, samt håndtering udbringning af husdyrgødning overholdes. Af særlig betydning er desuden en hurtig reaktion og hensigtsmæssig adfærd i tilfælde af gylleuheld. De generelle regler for udbringning af gødning og anvendelse af bekæmpelsesmidler findes i miljøbeskyttelseslovens § 27, hvoraf det fremgår at stoffer, der kan forurene vandet, ikke må tilføres vandløb eller søer, ligesom sådanne stoffer ikke må oplægges på en måde, så der er fare for, at vandet forurenes.

4.5.6 Grundvand

Miljøteknisk redegørelse

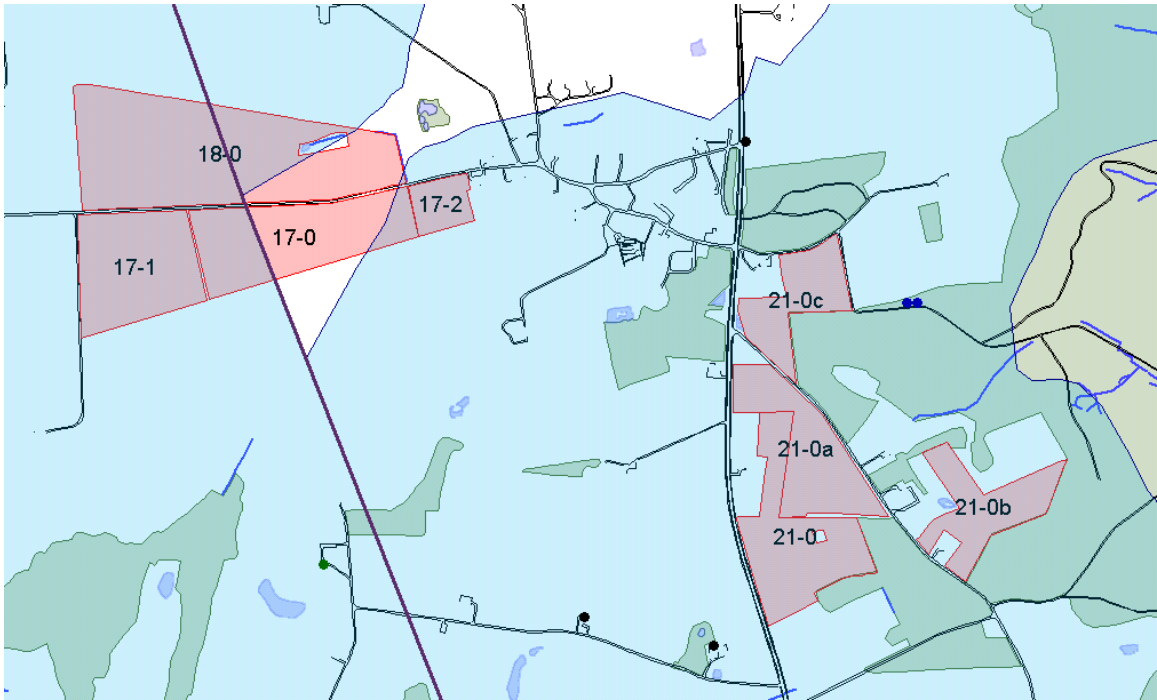
Ejendommen forsynes fra egen boring, som ligger i gårdspladsen. Husholdningen forsynes også herfra. Ejendommens boring, DGU nr. 88.1591 er 39 m dyb. Vandkvaliteten er god jævnfør seneste analyse fra 28.4.2009. Der er ingen tilladelse til markvanding.

Der anvendes et S2 og S4 sædskifte. Ifølge ansøgningen er nitratudvaskningen på 54-59 mg/l og den øges ikke.

Drikkevandsinteresser og nitratsårbarhed

A. Arealer ved Haurum på Haurum Mark og Njær Mark

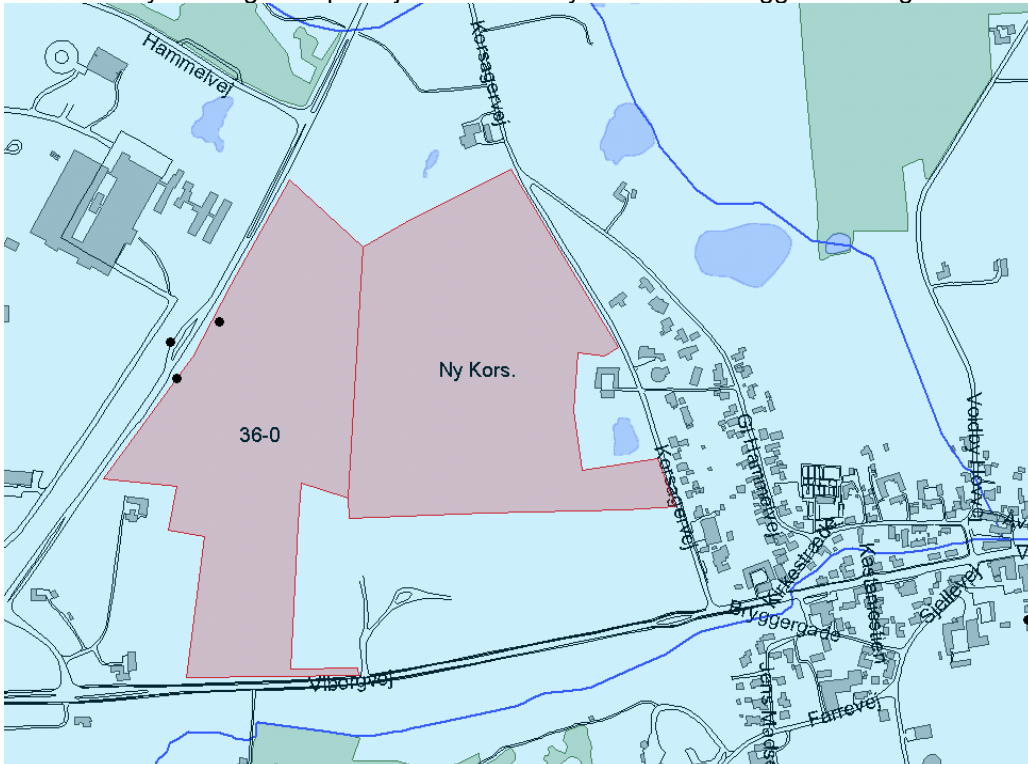
Arealerne 17-0 (delvis), 17-1, 17-2, 18-0 (delvis), 21-0, 21-0a, 21-0b og 21-0c på Haurum og Njær Mark ved landsbyen Haurum ligger alle i nitratfølsomme indvindingsområder, jævnfør nyeste viden, samt i område med særlige drikkevandsinteresser (OSD), jævnfør nyeste viden.

Kort A: Lysblå: NFI. Mark 21-0c ligger nær Haurum Vandværks 2 borer.

B. Arealer på Frijsendal Mark syd for Hammel

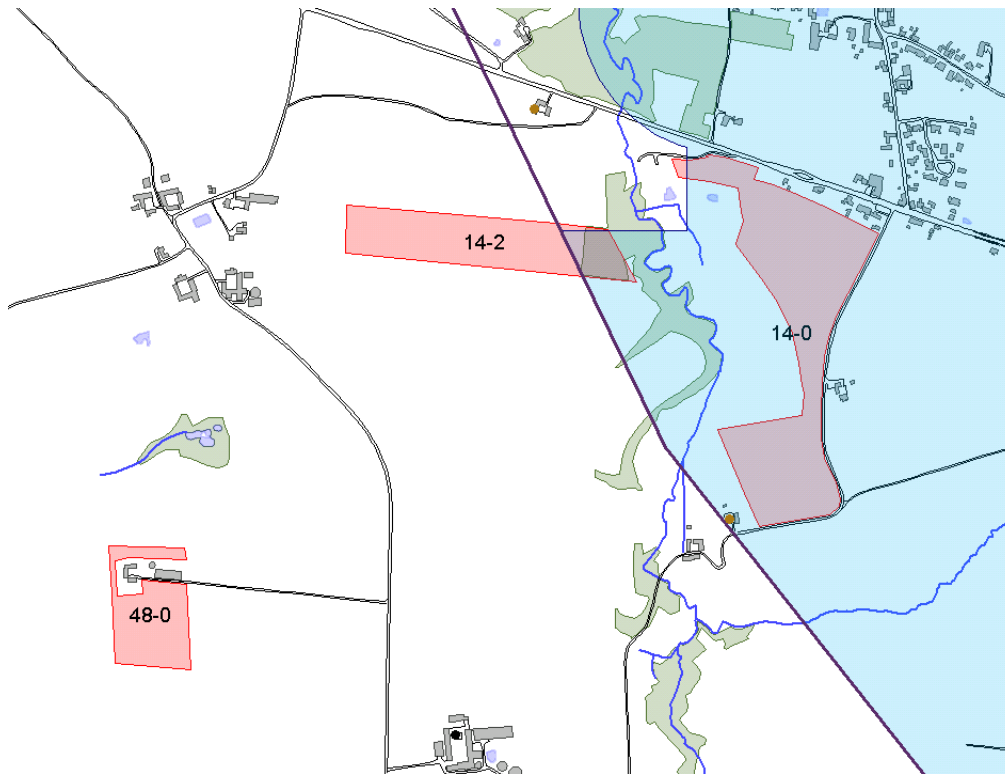
Arealerne Ny Kors og 36-0 på Frijsendal Mark syd for Hammel ligger i NFI og OSD.

Kort B: NFI: Lysblå.

C. Arealer ved Gelbæk øst for Møgelby

Areal 14-0 ligger i NFI og OSD. Areal 14-2 ligger delvist i NFI og OSD. Areal 48-0 ligger i område med drikkevandsintereser (OD) og ikke i NFI.

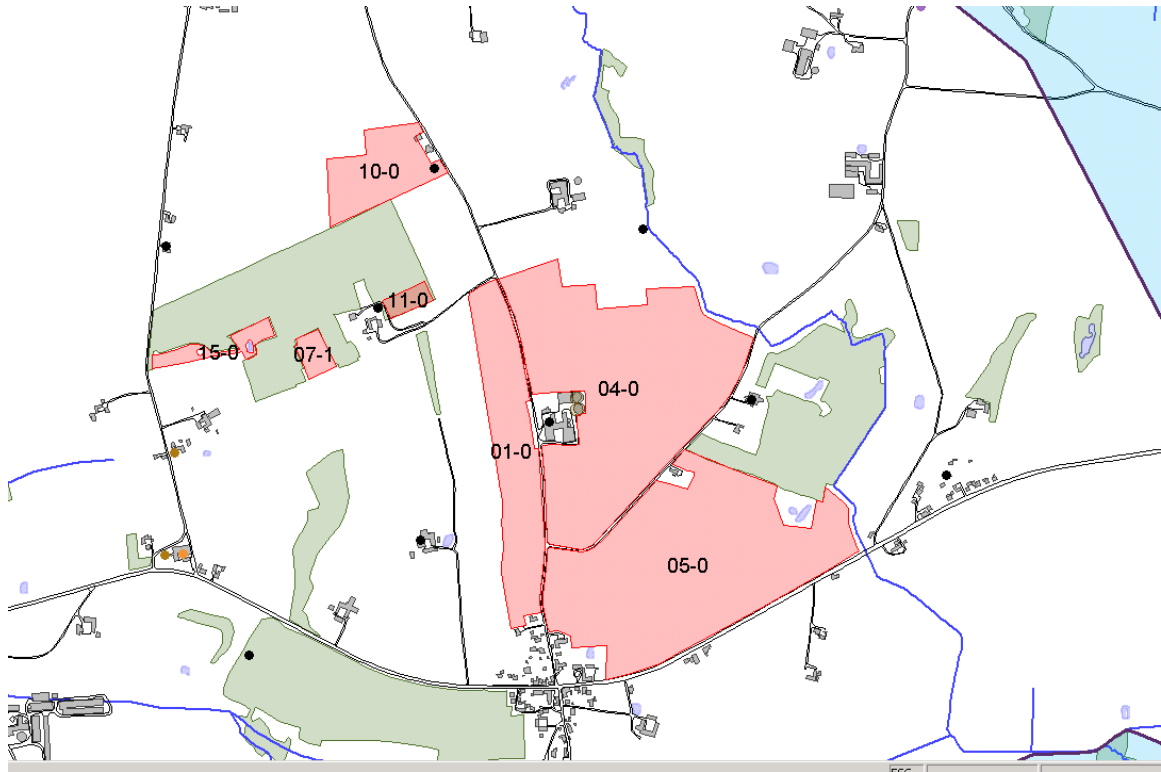
Kort C: NFI: Lysblå.

D. Arealer ved Ellerup i Silkeborg Kommune

Beskrivelse ses i høringssvaret fra Silkeborg Kommune som er vedlagt i bilag 5.

E. Arealer ved Gelbæk nord for Røgen

Ingen arealer i NFI. Alle arealer (marknr. 1-0, 4-0, 5-0, 7-1, 10-0, 11-0 og 15-0) ligger i OD.

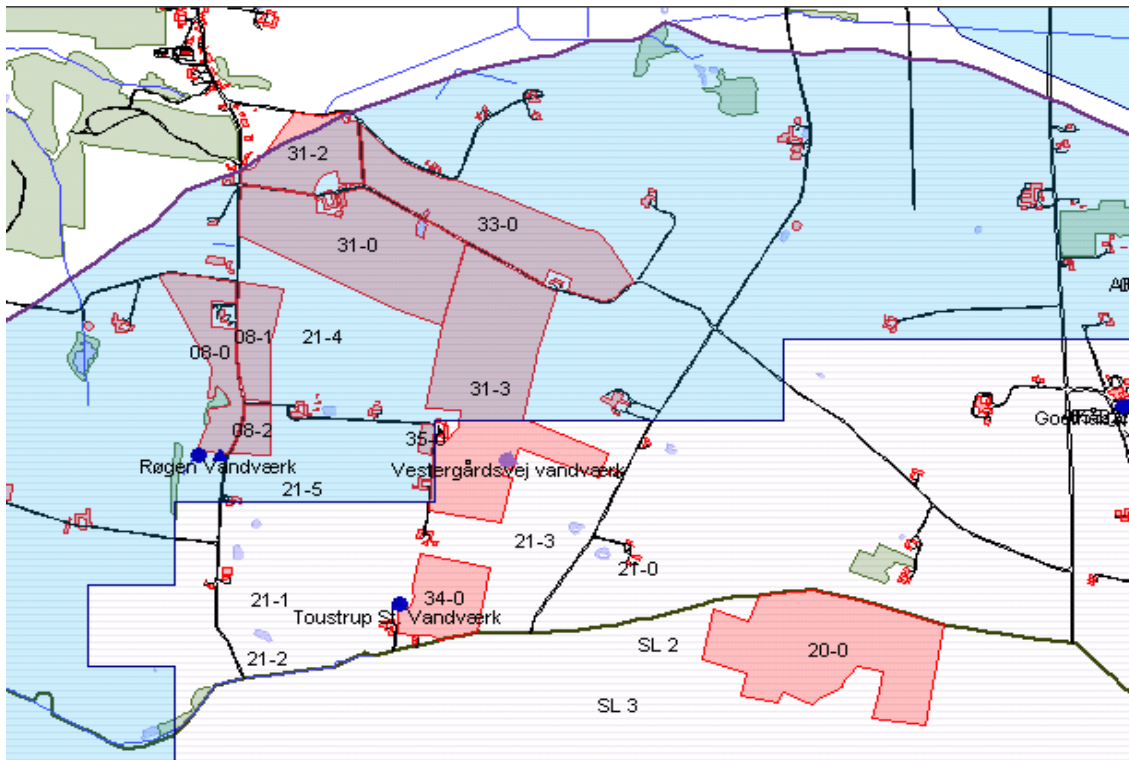

Kort D: NFI: Lysblå.

F. Arealer syd for Røgen i og ved kommunegrænsen til Silkeborg Kommune

Arealerne 8-0, 8-1, 8-2, 31-0, 31-2 (delvis i NFI), 31-3, 33-0, 34-0 (delvis i NFI) og 35-0 i Favrskov Kommune syd for landsbyen Røgen ligger i NFI og i OSD.

Mark 20-0 ligger i Silkeborg Kommune, og beskrivelse kan ses i Høringssvaret fra Silkeborg Kommune som er vedlagt i bilag 5.

Kort F: Lysblå: NFI. Lilla skravering: OSD. Mark 8-0 og 8-2 ligger nær Røgen Vandværks boring. Mark 34-0 ligger nær Toustrup St. Vandværk. Mark 31-3 ligger nær Vestergårdsvej Vandværk.

Boringer

Mark 21-0c ligger nær det almene vandværk Haurum Vandværks 2 boringer. Mark 8-0 og 8-2 ligger nær det almene vandværk Røgen Vandværks boring. Mark 34-0 ligger nær det almene vandværk Toustrup Station Vandværks boring og mark 31-3 ligger nær det ikke-almene vandværk Vestergårdsvej Vandværks boring.

Haurum Vandværk har 2 boringer, som ligger 130-150 m øst for mark nr. 21-0c. Udvaskningen herfra er beregnet til 54 mg/l med et S2 sædskifte. Boringerne ligger over et grundvandsmagasin i en begravet dal. Mark 21-0c ligger direkte opstrøms boringerne, dvs. at udvaskning fra marken strømmer direkte mod boringerne. Oplandet er sårbart overfor nitrat, hvilket underbygges af, at vandværkets vandanalyser viser et stabilt sulfatindhold omkring 60 mg/l, dvs. et forhøjet sulfatindhold, hvilket er tegn på begyndende påvirkning fra overfladen af gødsning.

Røgen Vandværk har en boring, som ligger lige ved mark nr. 8-0. Mark 8-2 ligger også nær boringen. De 2 marker har med S2 sædskifte en udvaskning på 57 mg/l. Vandværket er flyttet herud i 1998 for at sikre en god vandkvalitet. Boring og marker ligger i OSD og nitratfølsomt indvindingsområde med en generel lertykkelse på 5-15 m ler. Vandkvaliteten er generelt god, der er ingen nitrat og sulfatindholdet omkring 55 mg/l. Dette tyder på, at der er nogen sårbarhed overfor påvirkning fra overfladen.

Toustrup Station Vandværks boring og Vestergårdsvej Vandværks boring ligger nær henholdsvis mark 34-0 og 31-3. Udvaskningen fra mark 31-3 er 57 mg/l med et S3 sædskifte. Begge boringer og marker ligger i OSD, men boringerne ligger udenfor nitratfølsomt indvindingsområde. Lertykkelsen er generelt over 15 meter i området og grundvandsstrømmen er mod sydvest.

På luftfoto fra 2010 dyrkes der nærmere end 25 m fra drikkevandsboringerne til Røgen Vandværk og Toustrup Stations Vandværk.

Kommunes bemærkninger og vurderinger

For de marker, der ligger i område med særlige drikkevandsinteresser, skal der i særlig grad tages hensyn til beskyttelsen af grundvandet, idet det er fra disse områder, at fremtidens drikkevandsforsyning skal sikres. Her beskrives der i særlige indsatsplaner, hvordan det skal ske. Der er på nuværende tidspunkt ikke udarbejdet indsatsplaner for grundvandsbeskyttelse i området. Indsatsplanen forventes vedtaget inden 2018 og vil på det tidspunkt sætte målsætning for udvaskning af nitrat til grundvandet og rammer for miljøgodkendelse af husdyrbrug m.v. På nuværende tidspunkt vurderes det alene, om nitratudvaskningen giver anledning til yderligere påvirkning af grundvandets tilstand i forhold til nitrat.

Fra de marker, som ligger i nitratfølsomme områder, er udvaskningen i henhold til beregninger fra ansøgningssystemet på niveauet 54-59 mg nitrat/l og det vurderes, at projektet ikke giver anledning til en yderligere påvirkning af nitrat til grundvandsressourcen i området.

Udvaskningen i det ansøgte projekt er over 50 mg nitrat/l, som er kvalitetskravene for grundvand. Hvorvidt den samlede udvaskning i hele området er kritisk i forhold til kvalitetskravet vurderes i forbindelse med indsatsplanlægningen. Foreløbig vurderes, at det ansøgte projekt i sig selv ikke giver anledning til en yderligere påvirkning af grundvandets tilstand i forhold til nitrat i området, hvor udbringningsarealerne er placeret.

Boringer

Ved Røgen, Toustrup Station og Vestergårdsvejs vandværker vurderes, at med den nuværende viden er det generelle krav om ikke at øge udvaskningen tilstrækkeligt.

På grundlag af kortlægning af sårbarheden samt stigende sulfatindhold i vandanalyser fra Haurum Vandværk vurderes det, at der sker en påvirkning af vandkvaliteten fra aktiviteter på jordoverfladen. I en revurdering af miljøgodkendelsen som denne, kan der dog alene stilles vilkår om forbud mod merbelastning, når udvaskningen fra rodzonen overstiger 50 mg/l.

Siden 1.8.2011 har der været krav om en 25 m zone omkring boringer til almene vandværker, hvor landbrugsjorden ikke må gødskes, sprøjtes eller dyrkes. Det er væsentligt at denne zone overholdes til sikring af, at der ikke nedsiver gødning og pesticider langs og tæt ved boringerne.

4.6 Bedste tilgængelige teknik (BAT)

Miljøteknisk redegørelse samt Kommunens bemærkninger og vurdering

I henhold til husdyrlovens §§ 19 og 23 skal Favrskov Kommune vurdere, om ejer har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik. I vurderingen indgår Miljøstyrelsens BAT-blade, vejledningen fra Skov- og Naturstyrelsen "Tilladelse og miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug", bilag 3 (teknologilisten), kravene i EU-kommissionens referencedokument om BAT for intensivt hold af svin og fjerkræ (BREF-dokument), samt Miljøklagenævnets afgørelser.

Ejers redegørelse og kommunens vurderinger er anført for hvert enkelt emne nedenfor.

4.6.1 Management

BAT for svin ifølge BREF-dokumentet er:

- Uddannelse af medarbejdere
- Journal over forbruget af vand, energi, foder samt spredning af gødning på markerne
- Nødfremgangsmåde til at håndtere uheld
- Reparations- og vedligeholdelsesprogram for at sikre driften og renholdelse af bygninger og udstyr
- Planlægning af logistik såsom levering af materiale og fjernelse af produkter og spild
- Planlægge korrekt gødsning af markerne.

Ejers redegørelse:

På ejendommen anvendes følgende ledelses- og kontrolrutiner med henblik på styring af husdyrbrugets miljøforhold:

- Alle ansatte oplæres af ejer.
- Der føres løbende journal over vand- og energiforbrug.
- Der udarbejdes årligt foderplaner for at sikre en optimal fodring i forhold til dyr og miljø.
- Der udarbejdes en beredskabsplan, så alle medarbejdere kan håndtere uheld.
- Der foretages daglige tjek og løbende service på anlæggene efter behov
- Der er fast dyrlægeaftale
- Der udarbejdes årligt en mark- og gødningsplan for bedriften til sikring af optimal gødsning.

Favrskov Kommune vurderer, at ejers tiltag lever op til det BAT-niveau, som herved lægges for denne ejendom.

4.6.2 Stalde

BAT for svin ifølge BREF-dokumentet, Miljøstyrelsens BAT-blade (dec.2009) og teknologilisten (2006)

- Et fuldspaltet gulv med et vakuumsystem til hyppig fjernelse, eller
- Et delvist spaltegulv med reducerede gødningskanaler, men hældende vægge og et vakuumsystem eller
- Et delvist spaltegulv med et centralkonvekst fast gulv eller et hældende fast gulv foran stien, en gødningsrende med hældende sidevægge og en hældende gødningsbeholder.
- Køling af gylle.
- Luftvasker med syre
- Svovlsyrebehandling af gyllen i slagtesvinestalde

Ejers redegørelse:

Ifølge Dansk Svineproduktion er 2 af de ovennævnte staldtyper hollandske typer, som ikke har fundet udbredelse herhjemme. På Røgenvej 40 har stalden et drænet spaltegulv med et vakuumsystem til udslusning af gyllen. Gyllen udsluses ca. hver anden uge.

Der er ikke planlagt renovering i forbindelse med den påkrævede revurdering.

Fravalg af Forsuring:

Gylleforsuring ønskes ikke på grund af risiko for lugtgener. Erfaringer med forsuringsanlæg fra andre ejendomme har vist, at der er en risiko for forværring af lugtgener på ejendomme hvor der sker en opblanding af forsuret gylle med ikke-forsuret gylle. Miljøgevinsten, som følger af at indføre gylleforsuring, er begrænset i forhold til hvor dyr teknologien er.

Fravalg af Gyllekøling:

I svinestalde er det muligt at opnå en ammoniakreducerende effekt ved installering af gyllekøling. Indføring af gyllekøling vil kræve en total reovering af stalden. Da ejer kun har slagtesvin på ejendommen vil den producerede varme endvidere ikke kunne bruges, hvilket betyder at teknologien ikke er BAT.

Fravalg af Luftrensning med syre:

Set i forhold til meromkostningerne og eksisterende staldanlæg, som ikke reoveres, skønnes det at luftvasker med syre ikke er økonomisk rentabelt.

Produktionen foregår i ældre stalde, som ikke reoveres i forbindelse med revurderingen. Indførelse af BAT vil kræve en total reovering af alle stalde, og en sådan reovering vurderes af ejer at være uproportional. Der er i øjeblikket ingen planer om reovering af eksisterende staldanlæg inden for de næste 5 – 7 år. Herefter vil BAT blive tænkt ind i staldene ved den kommende reovering.

Favrskov Kommune vurderer, at BAT har udviklet sig siden godkendelsen blev givet i 1995. Niveaueet for BAT-stalde er blevet fastlagt bl.a. i BAT-byggebladene, der udkom i 2004. Her er sket en udvikling indenfor målelige miljømæssige forbedringer af ammoniakemission. Det vurderes, at ammoniakemissionen fra BAT-stalde vil være et rimeligt BAT niveau for denne ejendom.

Favrskov Kommune vurderer, med baggrund i BAT-byggebladene for stalde, at BAT-niveaueet for staldene i produktionen er:

- Stalden til slagtesvin skal have mindst 25 % fast gulv.

Der stilles derfor vilkår om, at kravet skal opfyldes, dog kan kravet i stedet opfyldes med andre virkemidler (herunder fx nedsat mængde råprotein i foder), som giver en tilsvarende samlet ammoniakemission fra ejendommen.

Med baggrund i proportionalitetsprincippet accepteres ejers forklaring om, at en reovering på nuværende tidspunkt vil være for omkostningsfuld. Det vurderes, at BAT-niveaueet først skal opfyldes ved næste reovering om senest 7 år, og at der skal indsendes en handleplan til kommunen for, hvornår niveaueet forventes opfyldt og med hvilke virkemidler. Handleplanen skal indsendes senest om 2 år.

4.6.3 Foder

BAT for svin ifølge BREF-dokumentet er:

Fasefodring, tilsætning aminosyrer, og tilsætning af enzymer som fytase til forbedring af foderudnyttelsen i foderet.

Desuden angiver BREF-dokumentet disse vejledende niveauer for BAT i fodringen af svin:

Art	Faser	Indhold af råprotein (% i foder)	Samlet indhold af fosfor (% i foder)	Bemærkning
Slagtesvin	25 – 50 kg	15 -17	0,45 – 0,55	1) Med tilstrækkeligt afvejet og optimal tilførsel af aminosyre 2) Med tilstrækkeligt fordøjeligt fosfor med brug af f.eks. højtfordøjelige uorganiske foderfosfater og/eller fytase
	50 -110 kg	14 -15	0,38 – 0,49	

Ejers redegørelse:

Der tilsættes fytase til foderet. Fytase tilsat foderet øger dyrenes udnyttelse af fosfor i foderet. Fosfor er et livsnødvendigt næringsstof for svin. For at minimere fosforudskillelsen fra svin kan der tilsættes enzymet fytase således at fytatbundet fosfor bliver tilgængelig for svinene, og hermed reduceres udledningen af fosfor via husdyrgødning til miljøet.

Der praktiseres fasefodring af grisene, og der anvendes således flere blandinger af foder. Ved gennemførelse af fasefodring sikres, at grisene tildeles foder, hvor næringsstofferne er tilpasset netop deres størrelse og behov. Herved er der mulighed for en optimal udnyttelse af foderets næringsstoffer, hvorved mængden af uudnyttede næringsstoffer mindskes. På baggrund af dette sikres det, at mængden af ammoniak og udskilt kvælstof og fosfor i gødning og urin holdes på så lavt niveau som muligt.

Der blandes foder, som tilgodeser både miljøbelastningen og hensynet til dyrenes fysiologiske behov.

Foderet giver anledning til en større reduktion af udledning af kvælstof i forhold til normalt i IT-ansøgningsystemet. Samlet set reduceres ammoniakfordampningen med 655,85 kg N/år som følge af fodringstiltaget i forhold til normalt.

Der er fravalgt følgende foderteknologi:
ingen

Favrskov Kommune vurderer, med baggrund i ny viden fra Miljøstyrelsens BAT-arbejdsgruppe vedr. de kommende standardvilkår, at BAT-niveauet for fodring af slagtesvin generelt er:

- 153 g råprotein /FE
- 4,4 g fosfor /FE
- 1484 FE/Sv

Ejer har i oplysningskemaet anført, at der optimeres på fosformængden i foderet, hvilket svarer til 147 g råprotein/FE og 4,4 g P/FE(årgennemsnit) Reduktionen i råprotein og fosfor opnås via fasefodring og tilsætning af fytase.

Da ejers foderplan ikke er nødvendig for at overholde de generelle krav i husdyrloven, bliver fodertilpasninger ikke stillet som vilkår af *denne* årsag, og der beregnes ikke på dem i it-systemet.

Men der stilles vilkår om en forbedret fodring mht. fosfor med baggrund i det BAT-niveau, som kræves for ejendommen, idet foderets indhold af fosfor har indflydelse på udvaskningen af fosfor fra markerne. Fosforindholdet i foderet skal opfylde kravet til BAT, som sættes til 4,3 g P/FE for slagtesvinene ved 2,87 FE/årssvin.

Ejendommens faktiske fodring opfylder kravene i BREF-notatet, og opfylder også BAT-kravet til fosfor.

BAT-niveauet for råprotein vurderes at være koblet til NH₃ emissionen (se Stalde).

4.6.4 Forbrug af vand og energi

BAT for svin ifølge BREF-dokumentet er:

- Reduktion af vandforbruget ved at anvende højtryksrensere til rengøring af staldene
- Registrering af vandforbrug
- Regelmæssig kalibrering af drikkevandsanlægget
- Vandnipler i trug og bidenipler
- Detektion og reparation af lækager
- Naturlig ventilation
- Optimering af ventilationssystemet
- Hyppige eftersyn og rengøring af luftkanaler
- Anvendelse af lav-energibelysning

Ejers redegørelse:

Lys:

Lyset slukkes når staldene forlades. Der anvendes energisparepære hvor det er muligt.

Alle lamper rengøres jævnligt

Lyset slukkes om natten

Ventilation:

Der er flere ventilationsanlæg; undertryk, ligetryk med diffust luftindtag samt indtag via vægventiler og skorstene.

Ventilationsanlægget vil blive rengjort regelmæssigt.

Der er p.t. ikke planer om at udskifte ventilationsanlægget i de eksisterende stalde. Vil der blive behov for det, vil der blive valgt et strømbesparende system, såfremt det er foreneligt med ventilationsbehovet i staldene.

Korntørring

Korn opbevares i gastætsilo og dermed spares energiforbruget til korntørring.

Foderblanding:

Der bruges vådfoder og valle

Blandeanlægget vedligeholdes løbende.

Udfodring:

Foderet blandes automatisk i anlægget med udtag fra råvaresiloerne. Der mellemlagres i fodersilo før udfodring.

Dimensioneringen er korrekt.

Anlægget efterses og vedligeholdes jævnligt

Transport:

Køretøjer vedligeholdes og tomgangskørsel undgås.

Der foretages et årligt eltjek og udstyr vedligeholdes og efterses i øvrigt regelmæssigt.

Varme:

Der bruges lidt varme i stalden, primært til udtørring efter vask. Opvarmningen sker med oliefyr og træfyr.

Der anvendes lavenergi-belysning i staldene

Der anvendes følgende tiltag med hensyn til vandbesparelse:

Vask af stalde

Ved vask af stalde anvendes iblødsætning, hvorefter staldene vaskes med højtryksrensere med koldt vand.

Både iblødsætning og vask med højtryksrensere reducerer vandforbruget ved vask.

Vanding af dyr

Der anvendes drikkekopper i stalden.

Styringen af overbrusningsanlægget er optimeret

Vandrør og slanger i stalde

Staldene kontrolleres dagligt for utætheder på vandrør og små reparationer udføres med det samme. Vandforbruget måles løbende

Favrskov Kommune vurderer, at ejers tiltag lever op til det BAT-niveau, som herved lægges for denne ejendom, dog med mulighed for forbedring:

Landmanden anvender en række tiltag, som vil nedsætte forbruget af vand og elektricitet i forhold til en driftsform, hvor besparelser ikke indgår i planlægningen. Kommunen vurderer imidlertid, at der muligvis kunne være yderligere besparelsesmuligheder, hvilket kan undersøges ved en energimæssig gennemgang af ejendommen, udført af en energikonsulent.

4.6.5 Opbevaring og behandling af husdyrgødning

BAT for opbevaring af husdyrgødning ifølge BREF-dokumentet, Miljøstyrelsens BAT-blade (dec.2009) og teknologilisten (2006) er:

- Stabil og tæt gyllebeholder, der efterses hvert år
- Omrøring kun lige før tømning
- Fast låg
- Flydelag
- Betonbund med opsamlingsbeholder for fast møg
- Placering af markstak langt fra naboer, vandløb og markdræn
- Mekanisk adskillelse af gyllen (gylleseparation)
- Anaerob behandling i et biogasanlæg
- Aerob behandling af den flydende del
- Forsuring af kvæggylle og svinegylle
- Overdækning af separationsprodukter
- Øget andel af direkte udkørsel af dybstrøelse

Nogle af BREF-tiltagene er indarbejdet i husdyrgødningsbekendtgørelsen: flydelag, omrøring og beholderkontrol (dog selvstændig bek.).

Ejers redegørelse:

Der er anvendt følgende teknikker i forbindelse med opbevaring af gylle:

- Der er velfungerende flydelag på beholderne, flydelaget er hvis nødvendigt tilført snittet halm. Der føres lovpligtig logbog for beholdere med flydende husdyrgødning jf. de beskrevne regler i vejledning "Logbog for beholdere med flydende husdyrgødning" med tilhørende skemaer. Herved sikres en løbende kontrol af, at flydelaget opfylder kravene.
- Der er ikke etableret fast overdækning på gylletanken/tankene. Beholderne renoveres/etableres ikke i forbindelse med revurderingen, og der sker ingen udvidelse af dyreholdet.
- Beholderne er opført af bestandige og for fugtighed vanskeligt gennemtrængelige materialer. Beholderne er dimensioneret i forhold til kapaciteten, således at den kan modstå påvirkninger i forbindelse med omrøring, overdækning og tømning.
- Gyllen omrøres kun forud for udkørsel af gylle. Det sikres endvidere, at der senest 14 dage efter omrøring/udbringning er genetableret flydelag.

Der er anvendt følgende teknikker i forbindelse med opbevaring af den faste gødning:

- Dybstrøelsen hældes i gyllebeholderen

Favrskov Kommune vurderer, at ejers tiltag lever op til det BAT-niveau, som herved lægges for denne ejendom.

4.6.6 Udbringning af husdyrgødning

BAT for udbringning ifølge BREF-dokumentet og Miljøstyrelsens BAT-blade (dec.2009) er:

- Nedefældning og slangeudlægning med hurtig indarbejdelse i jorden.
- Forsuring af kvæggylle og svinegylle
- Ikke at tilføre gødning til marker, der er vandmættede, frosne, snedækkede, stejlt hældende eller støder lige op til vandløb.
- Afbalancere den udbragte gødning med afgrødernes forventede behov.
- Gødning spredes på et tidspunkt tæt på maksimal afgrødevækst.
- Gødning spredes på hverdage.
- Gødning spredes under hensyntagen til vindretning i forhold til nabobeboelser.

Nogle af BREF-tiltagene er indarbejdet i husdyrgødningsbekendtgørelsen: udbringning må ikke ske i weekender nærmere end 200 m fra byzone, udbr. Af flydende husdyrgødning må kun ske ved slangeudlægning eller nedfældning, udbr. På sort jord eller græs skal ske ved nedfældning indenfor 1000 m fra § 7 områder, og flydende husdyrgødning må ikke udbringes på skrånende arealer indenfor 20 m fra vandløb.

Ejers redegørelse:

- Der udarbejdes hvert år en mark- og gødningsplan, hvorved det sikres at mængden af gødning tilpasses afgrødernes forventede behov. I planen tages der bl.a. hensyn til jordbundstype, sædskifte, vanding, planternes udbytte og kvælstofudnyttelsen. Gyllen analyseres for indhold af kvælstof og fosfor. Udbringning af husdyrgødningen afpasses afgrødernes behov samt eventuel tilførsel af handelsgødning. Husdyrgødningen udbringes under hensyn til afgrødernes vækstperiode, hvilket betyder maksimal udnyttelse af næringsstoffer.

- Der køres aldrig på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket areal, hvor der efterfølgende er fare for afstrømning til vandløb, søer eller lign. Der holdes som minimum 2 m bræmmer til vandløbene.
- Når der udbringes husdyrgødning og suppleres op til Plantedirektoratets norm med handelsgødning, er der forbrugt 15-20 % mindre kvælstof end økonomisk optimal mængde. Dette medfører et kraftigt incitament til optimal håndtering af husdyrgødningen. Ansøger vil derfor søge den mest optimale form for udbringningsteknik, placering i sædskiftet og benytte de mest optimale vejforhold, således fordampningen af ammoniak reduceres mest mulig og udnyttelsen af næringsstoffer er størst mulig. Ligeledes vil stigende afgrødepriser flytte afgrødernes økonomisk optimale kvælstofniveau højere op, og dermed kræve bedre udnyttelse af husdyrgødning på bedriftens arealer.
- Gylleudbringning sker med slæbeslanger.
- Husdyrgødning udbringes under hensyn til de generelle regler, og foregår i videst mulig omfang efter godt landmandskab, hvilket vil sige at der tages hensyn til naboer, byområder osv.

Favrskov Kommune vurderer, at ejers tiltag lever op til det BAT-niveau, som herved lægges for denne ejendom.

4.6.7 Udledning af NH₃, N, P og lugt

Udledning af NH₃ er beskrevet under afsnittet 4.6.2 Stalde og 4.6.3. Foder.

Udledning af N til overfladevand og grundvand: BAT niveauet vurderes at være de lovbundne krav til håndtering af husdyrgødning, se også 4.6.5. Udbringning.

Udledning af P til overfladevand er beskrevet under afsnit 4.6.3. Foder.

Udledning af lugt: BAT niveauet vurderes at være husdyrlovens beregnede lugtgeneafstande, som overholdes.

Samlet vurdering for BAT

BAT-niveauet for ejendommen er 3459 kg NH₃-N pr år.

Emmissionsgrænseværdi for Drænet gulv x antal dyr x vægtkorrektion udregnet ved referenceligningen for N ab dyr/3190.

N ab dyr: (afgangsvægt – indgangsvægt) x (20,95 + 0,177 x (afgangsvægt + indgangsvægt))

Vægtkorrektion = ((100-30) x (20,95 + 0,177 x (100+30)))/3190 = 0,965

Emmissionsgrænseværdi = 0,40 x 8964 x 0,965 = 3459 kg NH₃-N pr år.

Med baggrund i niveauet for § 12 godkendelser, der er defineret ud fra BREF-dokumentet fra juli 2003, fra vejledningerne i forbindelse med husdyrgodkendelsesloven, fra oplysninger om kommende standardvilkår og fra Miljøklagenævnsafgørelser, vurderer Favrskov Kommune, at det er godtgjort, at driften af dette husdyrhold, under opfyldelse af de stillede vilkår og lovgivningen i øvrigt, forebygger og begrænser forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik.

Ejendommen kommer ikke helt ned under det vejledende BAT niveauet for ammoniakfordampning som er 3459 kg N/år, men kommer under det vejledende BAT-niveauet for fosfor. Ejendommen ender efter gennemførelse af fodertiltag på 3680 kg NH₃-N/år og mangler dermed 221 kg NH₃-N/år. Ansøger har godtgjort at det ikke er proportionelt at gennemføre øvrige BAT tiltag. Dermed opfyldes krav om BAT.

4.7 Egenkontrol og dokumentation

Vilkår for kontrol og eftersyn af produktionsapparatet, samt kontrol med gene- og forureningsmæssige foranstaltninger og beredskabsplan er stillet under de enkelte punkter omhandlende de relevante dele af godkendelsen. Vilkårene for egenkontrollen skal primært sikre, at vilkårene kan kontrolleres, således at tilsynsmyndigheden har adgang til oplysningerne, og ejer af anlægget løbende kan evaluere sine arbejdsgange med henblik på at undgå miljøuheld.

Vilkårene for egenkontrol uddyber således de allerede stillede vilkår i godkendelsen.

4.8 Ophør

Miljøteknisk redegørelse

Ved produktionsophør vil stalde, anlæg for opbevaring af foder, husdyrgødning, kemikalier og lignende blive tømt og rengjort.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Favrskov Kommune stiller et vilkår for at undgå forureningsfare ved ophør.

Det vurderes, at tiltagene er tilstrækkelige til at opfylde vilkåret.

4.9 Behandling af indkomne bemærkninger

Bemærkninger indkommet i høringsfasen:

Høringssvar fra Silkeborg Kommune er indarbejdet i afgørelsen og har medført inkludering af vilkår 3.5.5 og 3.5.6. Der er i høringsfasen indkommet høringssvar fra Ansøgers konsulent, Det økologiske råd (DØR) og Danmarks Naturfredningsforening (DN)

Ansøgers konsulent har følgende bemærkninger til høringsudkastet:

1. Natur og Miljøklagenævnet har i flere afgørelser her i sommers afgjort, at revurderinger handler om BAT (ammoniak fra anlæg og fosfor ab lager) og så om de gamle vilkår skal beholdes eller ændres. Det betyder feks at alle vilkårene under punkt 3.5 bortfalder

I forhold til BAT skal det beregnede BAT niveau nås med mindre det bliver uforholdsmæssigt dyrt – det er der gjort rede for i BAT beskrivelsen. Det bliver feks. alt for dyrt, at ændre gulvet fra drænet gulv til delvist fast gulv.

2. Jeg forstår ikke hvorfor der på side 5 nederst er sat en frist på 7 år til næste revurdering – den skal vel være 10 år (§ 17 i godkendelsesbekendtgørelsen).

3. Der er ingen grund til både at stille vilkår om at gylle skal suges op med sugekran og at påfyldning af gyllevognen skal foregå på befæstet areal.

Det økologiske råd har følgende bemærkninger til høringsudkastet:

4. I resumeet af revurderingen er ammoniaktabet 4.018 kg, mens det i udkastet til revurderingen er 3.680 kg N/år. BAT-niveauet er 3459 kg N/år, så det er ikke opfyldt, selv om det sagtens vil kunne opfyldes straks ved krav om foderoptimering.

Det økologiske råd finder således, at revurderingen er i strid med husdyrgodkendelsesloven, og vi vil påklage sagen, hvis ikke BAT-niveauet opfyldes straks.

Danmarks Naturfredningsforening har følgende bemærkninger til høringsudkastet:

5. Det undrer os at det ejede og forpagtede udbringningsareal rundt regnet er fordoblet siden sidste vurdering. Man kan så spørge, om det i egentlig forstand er en revurdering af den oprindelige bedrift, og om kommunen er sikker på fremgangsmådens legitimitet. Under Røgenvej 40 henregnes endvidere de arealer, som oprindeligt blev § 12-miljøgodkendt på bedriften Møgelbyvej 60, men hvor tilladelsen siden blev trukket tilbage. For os at se, lyder det ikke helt ligetil.
6. Fuldspaltestierne forklarer den relativt høje ammoniakemission fra staldanlægget, og DN-Favrskov ser frem til den krævede handleplan i 2014, uanset at man ikke i en revurdering kan kræve en nedsættelse af ammoniakemissionen, med mindre § 3-arealer er belastet. Vi kan dog forstå, at det er tæt på at være tilfældet for nogle af naturbeskyttelseslovens § 3-arealer (som jo også kan være § 7-arealer i henhold til husdyrlovgivningen). Vi er uforstående overfor, at det i et vilkår antydes, at konsekvenserne af handleplanen først skal implementeres ved en fornyet revurdering i 2018. Det mener vi også harmonerer dårligt med den manglende retsbeskyttelse et antal år frem.
7. Vi har bemærket, at det vurderes, at det høje sulfatindhold i vand fra 3 vandværker i området kan skyldes overfladepåvirkning, dvs. fra gødningsudbringning. Alligevel er der ikke restriktioner omkring vandværksboringerne udover den obligatoriske 25 meters beskyttelseszone. Vi opfordrer kommunen til at vurdere, om indsatsplanerne for området ikke er så fremskredne, at fremtidige krav bør implementeres som vilkår i revurderingen.
8. På arealer op imod Gjern Å og et overdrevsareal stiller Silkeborg Kommune vilkår om gødningsfri zoner. Vi vil gerne spørge, om Favrskov Kommune ikke vil vurdere, om der kan være tungtvejende grunde til at stille samme betingelse omkring et større A-målsat overdrev i Favrskov Kommune, uanset at det ikke kan begrundes med en hældning på over 6 grader ned mod overdrevet. Vi har jo desværre set, at Natur- og Miljøklagenævnet i enkelte tilfælde har ophævet vilkår om brug af forsuret gylle og nedfældning.
9. Det nævnes, at de sanitære forhold på Røgenvej 40 er sådan, at spildevand kun gennemgår en bundfældning i et étkammersystem før udledning til Gelbækken. I bækken har man den rødlistede smerling. Uanset, at man ikke i revurderingen kan stille krav om øget rensning af spildevandet, opfordrer vi til, at man bringer sagen op i den relevante forvaltning, så nødvendig forurening af Gelbækken fremover kan undgås.

Favrskov Kommunes svar til bemærkningerne:

1. Natur og Miljøklagenævnet har i deres seneste afgørelse meldt ud, at ved revurderinger finder det såkaldte beskyttelsesniveau i forhold til ammoniak, lugt, fosforoverskud og nitrat ikke anvendelse, hvorfor der ikke i en revurdering kan fastsættes nye påbud for arealer. Ansøgers konsulent har derfor ret i, at der ikke kan stilles vilkår til arealerne. Dog er vilkåret om at der skal være en 25 m zone omkring boringer til almene vandværker stadig gældende, idet kravet fremgår af miljøbeskyttelsesloven § 21 b.

Vilkårsafsnittet vedr. påvirkning af arealerne slettes herefter i den endelige udgave af revurderingen.

2. I husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 17 står at godkendelser meddelt efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 5 skal regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering og om nødvendigt ajourføres i lyset af den teknologiske udvikling. Kommunen kan godt vælge at revurdere inden der er gået 7 år, hvis dette vurderes at være påkrævet. Det vurderes der ikke i den konkrete sag, hvorfor årstallet er rettet på side 5.
3. Kommunen har fjernet vilkåret om brug af sugekran og har bibeholdt det videreførte vilkår om at påfyldningen af gyllevogn skal foregå på det befæstede areal ved gylletankene.
4. Det er en fejl at der står to forskellige tal for ammoniaktabet fra ejendommen i henholdsvis udkastet og resumeet. Fejlen skyldes at der er sket en ændring i ansøgningen, som kun har ført til en konsekvensrettelse af udkastet og ikke af resumeet. Den samlede ammoniakemission fra stald og lager i version 6 af ansøgningen er 3680 kg N/år.

BAT-kravet er beregnet til 3459 kg N/år, hvilket er lavere end det tal ansøgningen kommer ned på. Ansøger har redegjort for at det ikke er proportionalt at gå længere ned i ammoniakudledning, hvorfor der ikke kan stilles krav herom.

Da slagtesvinene får vådfoder, kan ansøger ikke gå længere ned end 147 g råprotein/FE og han går også ned på 4,4 g P/FE. Der er således allerede lavet fodertiltag på ansøgningen.

5. j.f afgørelser fra Natur- og Miljøklagenævnet skal der ved revurderinger ikke stilles krav til bedriftens arealer.
6. jf afgørelser fra Natur- og Miljøklagenævnet kan det såkaldte beskyttelsesniveau i forhold til ammoniak, lugt, fosforoverskud og nitrat ikke finde anvendelse i forbindelse med revurderinger. I vilkåret antydes desuden ikke at konsekvenserne af handleplanen først skal implementeres i 2018, der står senest 2018.
7. Lige så snart indsatsplanerne foreligger, vil disse blive inddraget som en del af nyeste viden i godkendelsesarbejdet og i det omfang det er muligt i forbindelse med revurderinger.
8. se punkt 4.
9. Som beskrevet under vilkår 3.2.13 er oplandet til Gelbæk udpeget til forbedret spildevandsrensning i Kommunens spildevandsplan, hvorfor forvaltningen allerede er i gang med at undersøge spildevandsudledningerne i området og pålægge ejerne at forbedre spildevandsrensningen.

Ud over ovenstående tilrettelser har Favrskov Kommune skrevet BAT vilkårene om, så disse er i overensstemmelse med Natur og Miljøklagenævnets seneste afgørelser. Der er med samme begrundelse rettet i Egenkontrol vilkårene ligesom udregningen af BAT kravet er flyttet væk fra vilkårene og om i Miljøteknisk redegørelse og vurdering i afsnittet om BAT.

4.10 Lovgrundlag og vejledninger

Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug, nr. 1572 af 20. december 2006 med senere ændringer.

Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug, nr. 294 af 31. marts 2009.

Vejledning fra Skov- og Naturstyrelsen: Tilladelse og miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug (dec. 2006) samt supplement (dec. 2007).

FMK's lugtberegningsmodel 2002: Vejledende retningslinier for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde. Kaj Boye Frandsen, Foreningen af miljømedarbejdere i kommunerne.

Naturbeskyttelsesloven nr. 933 af 24.9.2009.

Bekendtgørelsen om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter nr. 408 af 1. maj 2007.

Støjvejledningen: Miljøstyrelsens vejledning om Ekstern støj fra virksomheder nr. 5/1984.

Miljøstyrelsens vejledning nr. 6/1984 om Måling af ekstern støj fra virksomheder.

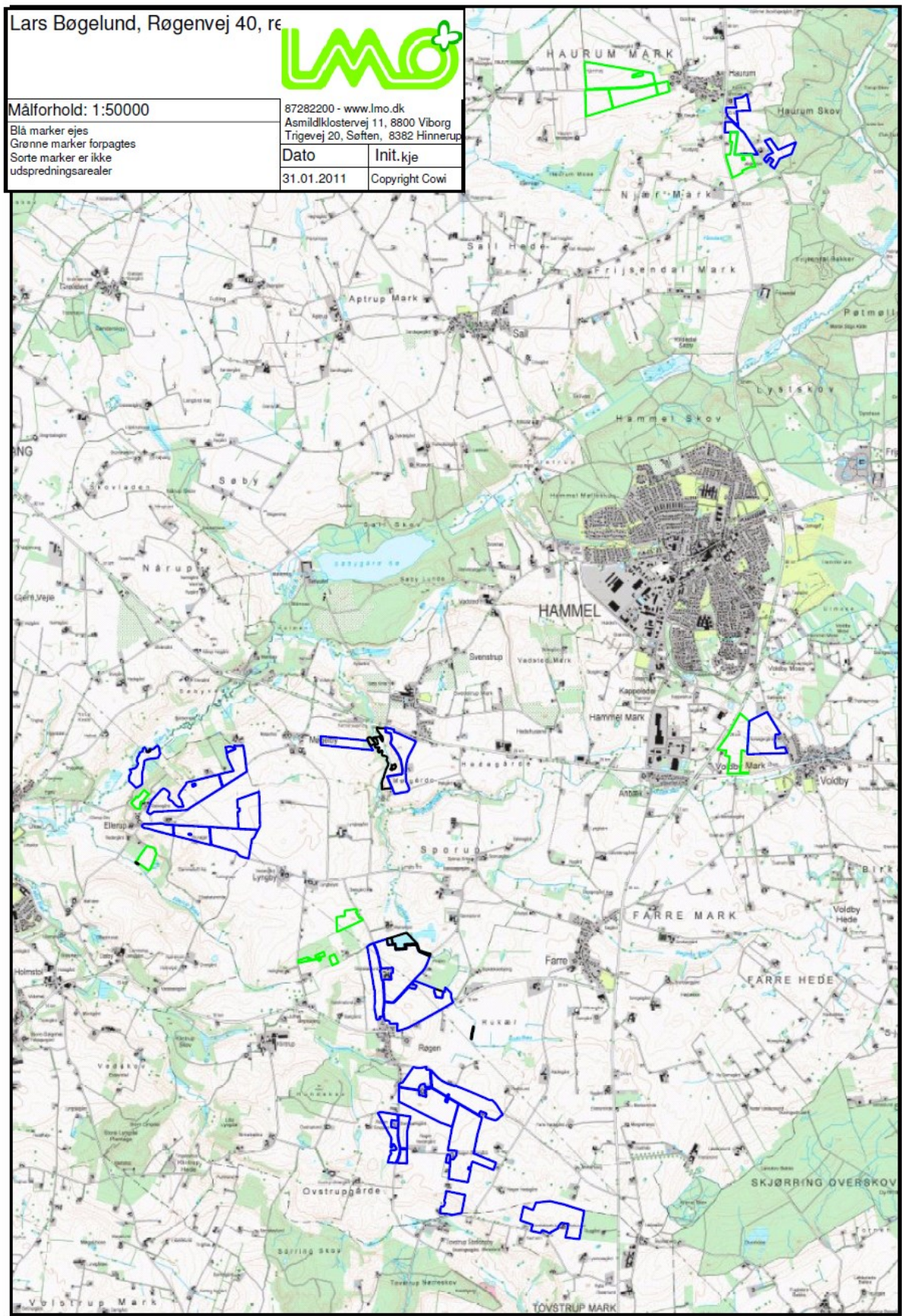
Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1993 om Beregning af ekstern støj fra virksomheder.

Bilag 1 Afhentning af døde dyr

Kort over ejendommen Røgenvej 40, 842 Sporup med markering af afhentningssted for døde dyr.

Bilag 3 oversigt over arealer

Bilag 4 Ansøgers BAT redegørelse

Management

Den daglige drift af ejendommen drives efter princippet godt landmandskab, og ansvarlig driftsledelse, således at anlægget giver mindst mulig miljøbelastning og færrest gener for omgivelserne.

Der er tilknyttet en række fagkonsulenter, der efter behov gennemgår bedriften. Der udarbejdes årligt foderplaner så en optimal fodring i forhold til både dyr og miljø sikres. Her sikres også at de oplyste maksimale mængder N og P i foderet overholdes.

Der er fast dyrlægeaftale.

Der udarbejdes i forbindelse med mark- og gødningsplanlægningen årligt en opgørelse over producerede mængder af næringsstoffer i besætningen. Denne opgørelse er en del af den samlede mark- og gødningsplanlægning for hele bedriften, herunder markerne og tilsigter en optimal gødsning under hensyntagen til miljøet af markerne.

Der føres løbende journal over vand- og energiforbrug.

Der foretages daglige tjek og løbende service på anlæggene efter behov.

Ansatte oplæres af ejer.

På baggrund af ovenstående vurderes det, at ansøger bruger BAT indenfor management.

Foder

Der bruges vådfoder med valle. Der er mulighed for 2 faser og der tilsættes fytase. Indholdet af fosfor og protein søges mindsket og ligger ofte under normen; prisudsving på råvarerne kan i det enkelte år medføre et lidt øget forbrug:

Råproteinindholdet i foderet søges holdt under 147 g/FE.

Staldindretning

Der er 8964 slagtesvin på drænet gulv og spalter fra 30 kg til 100 kg.

Ammoniak

Miljøstyrelsens vejledende BAT niveau for ammoniakfordampning er:

$8964 \text{ stk.} \cdot 0,40 \text{ kg NH}_3\text{-N} \cdot 0,96 \text{ (korrektionsfaktor vægt)} = 3459 \text{ kg N i ammoniak}$

Der fordampes 3680 kg N i ammoniak ved 147 g/FE. BAT niveauet er ikke helt nået.

Ammoniakemissionen kan sænkes ved yderligere reduktion i råproteinindholdet i foderet, ved rensning af afgangsluften, etablering af delvist fast gulv eller via forsuring af gyllen, evt. teltoverdækning af gylletanke. For rensning af luften og ændring af gulv skal der ændres radikalt i byggeriet via tagkonstruktioner, nyt ventilationsanlæg m.m. og disse indgreb vil være så bekostelige, at de ikke står mål med miljøgevinsten.

Ifølge teknologibladet for råprotein i slagtesvinefoder er det ikke BAT at sænke råprotein indholdet udover 147 g/FE. Ved lavere niveau vil prisen, jf. teknologibladet overstige 100 kr/kg reduceret N, hvorfor det ikke er BAT.

Det billigste forsurationsanlæg renser 20 % af luften og fjerner dermed 60 % af N i ammoniak. Det er 2411 kg N/år. Et anlæg koster ifølge BAT bladet ca. 288.000 kr. Hertil kommer løbende årlige omkostninger på ca. 41.000 kr, når værdien af opsamlet N er indregnet. Omkostningerne til at afdrage et lån på 288.000 kr over 10 år er ca. 43.000/år. Den årlige omkostning bliver så $43.000 + 41.000 =$

84.000 kr. Der produceres 8964 slagtesvin. Det giver en årlig meromkostning på godt 9 kr. I omkostningerne er ikke indregnet omkostningerne til ændring af stald og ventilationsanlæg. Meromkostningen bliver derfor noget større end de 9 kr/slagtesvin. Det er ikke proportionalt.

Der er drænet gulv med spalter i stalden. Der er ca. 2300 stipladser. Det koster ca. 300 kr/stiplads (Poul Petersen, Videntcenter for Svineproduktion), at ændre til et delvist spaltegulv med opbygning af mur af fundablokke i den eksisterende gyllekanal, under den faste del fyldes så op med sand og der støbes ovenpå. Den samlede pris bliver ca. 700.000 kr. Det giver ca. 6,5 kr/gris i ekstra omkostning/år. Hertil kommer ekstra omkostninger på 3,5 kr/gris til at sikre mod søleri, jf. teknologibladet. De samlede omkostninger bliver dermed 10 kr/slagtesvin. Tiltaget er ikke proportionalt.

Forsuringsanlæg og teltoverdækning af gylletanke kan almindeligvis etableres på eksisterende ejendomme uden gennemgribende ændringer i de eksisterende anlæg.

Et forsuringsanlæg koster ca. 188.000 kr/år, hvilket er en meromkostning på ca. 21 kr/produceret slagtesvin. Hvis værdien af den sparede fordampning af N indregnes bliver meromkostningen på ca. 19 kr/produceret slagtesvin, jf. teknologibladet. MST angiver, at meromkostningen ikke må overstige 8 kr/produceret slagtesvin. Teknikken er ikke proportional.

Teltoverdækning koster til gylletankene ca. 380.000 inkl. Tømning og rengøring. Der spares ca. 6000 kr/år i mindre kørsel med vand og ca. 8000 kr. pr. år til flydelag. Til gengæld koster det årligt ca. 9.000 kr til vedligehold og meromkostninger til udbringning. Den årlige omkostning bliver så ca. 30.000 kr, hvis teltet holder i 20 år, hvilket er usikkert. Der kan spares ca. 221 kg N i mindre fordampning af ammoniak. Der koster dermed ca. 136 kr. pr. kg reduceret N i ammoniak og tiltaget er derfor ikke proportionalt.

Fosfor

Miljøstyrelsens vejledende BAT niveau for fosfor er:

221,26 DE * 20,5 kg P/DE ab lager = 4536 kg P. Ifølge IT systemets beregninger overholder ansøgningen det.

Energiforbrug

Der bruges energisparepære hvor det er muligt. Alle lamper rengøres jævnligt.

I alle staldafsnit renholdes og vedligeholdes ventilationsanlæggene løbende.

Korn opbevares i gastæt silo og dermed spares energiforbruget til korntørring.

Køretøjer vedligeholdes og tomgangskørsel undgås.

Der foretages et årligt eltjek og udstyr vedligeholdes og efterses iøvrigt regelmæssigt.

Vandforbrug

Ved vask af stalde anvendes iblødsætningsanlæg, hvorefter staldene vaskes med højtryksrensere med koldt vand. Både iblødsætning og vask med højtryksrensere er vandbesparende.

Staldene kontrolleres dagligt og der udføres små reparationer med det samme ellers tilkaldes service, hvis der er behov for det.

Opbevaring af husdyrgødning

Da der er tale om:

- stabile beholdere, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger
- lagrene tømmes hvert år og inspiceres visuelt
- beholdernes bunde og vægge er tætte
- der ingen spjæld er, men alt overpumpes via neddykket rør
- gyllen kun omrøres umiddelbart før tømning

og beholderne kontrolleres ved 10-års beholderkontrollen, vurderes det, at der er BAT med hensyn til gødningsopbevaring jf. referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF).

Udbringning af husdyrgødning.

Gyllen udbringes med slæbeslanger og nedfælder. Der udarbejdes hvert år en mark- og gødningsplan, hvorved det sikres at mængden af gødning tilpasses afgrødens forventede behov. I planen tages der bl.a. hensyn til jordbundstype, sædskifte, planternes udbytte og kvælstofudnyttelsen. Da gyllen køres ud på veletablerede afgrøder, minimeres ammoniakfordampning og lugtgenerne pga. mindre fordampning og hurtigere optagelse i planterne.

Der køres aldrig på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket areal. Der er ingen stærkt hældende arealer og der holdes som minimum 2 m bræmmer til vandløbene.

Gylleudbringning sker normalt kun på hverdage.

Da der primært dyrkes vinterafgrøder, benyttes der kun i begrænset omfang nedfælder. Nedfældning i vinterafgrøder er ikke ønskeligt, da der kommer for mange køreskader på afgrøderne, hvilket medfører et mindre udbytte og i sidste ende en mindre N-optagelse i afgrøder og dermed også en større udvaskning. Udkørsel med nedfælder tager endvidere en del længere tid.

Bilag 5 § 21 Høring af Silkeborg kommune

Høringsvaret er afgivet i forbindelse med § 12 ansøgningen på Møgelbyvej 60, men omhandler de samme arealer, hvorfor svaret er blevet genbrugt.

1) Der sker ikke en øget ammoniakemission fra anlægget idet der er tale om en revurderingen, hvor husdyrbruget ikke ændrer sig.

2) Der indgår 18 marker på i alt 145,9 ha som udspretningsarealer i Silkeborg Kommune. Arealerne 20-0, 41-0, 41-1, 42-0, 43-0, 44-0, 45-0, 46-0a, 46-0b, 46-0c, 47-0 er alle ejede/forpagtede arealer (80,0 ha). Arealerne SL 1, SL 2, SL 3, SL 4, SL 13 og SL 14 er aftale-arealer (65,9 ha). Ejer af arealerne er Steen Larsen, Toustrup Stationsvej 51, 8472 Sporup (CVR 75606214). Der er indgået aftale om afsætning af husdyrgødning svarende til 92 DE, hvilket er op til harmoni 1,4 DE/ha. Arealerne kan derfor ikke modtage husdyrgødning/organisk gødning som spildevandsslam fra anden side. Figur 5 med oversigt over arealerne.

3) Dyretrykket på de ejede/forpagtede arealer er 1,4 DE/ha. Fosfor-overskuddet på de ejede og forpagtede udspretningsarealer er beregnet til 0,3 kg P/ha/år, og kvælstofudvaskningen er beregnet til 49,2 kg N/ha ud ad rodzonen.

Silkeborg Kommunes vurdering:

1) Natur

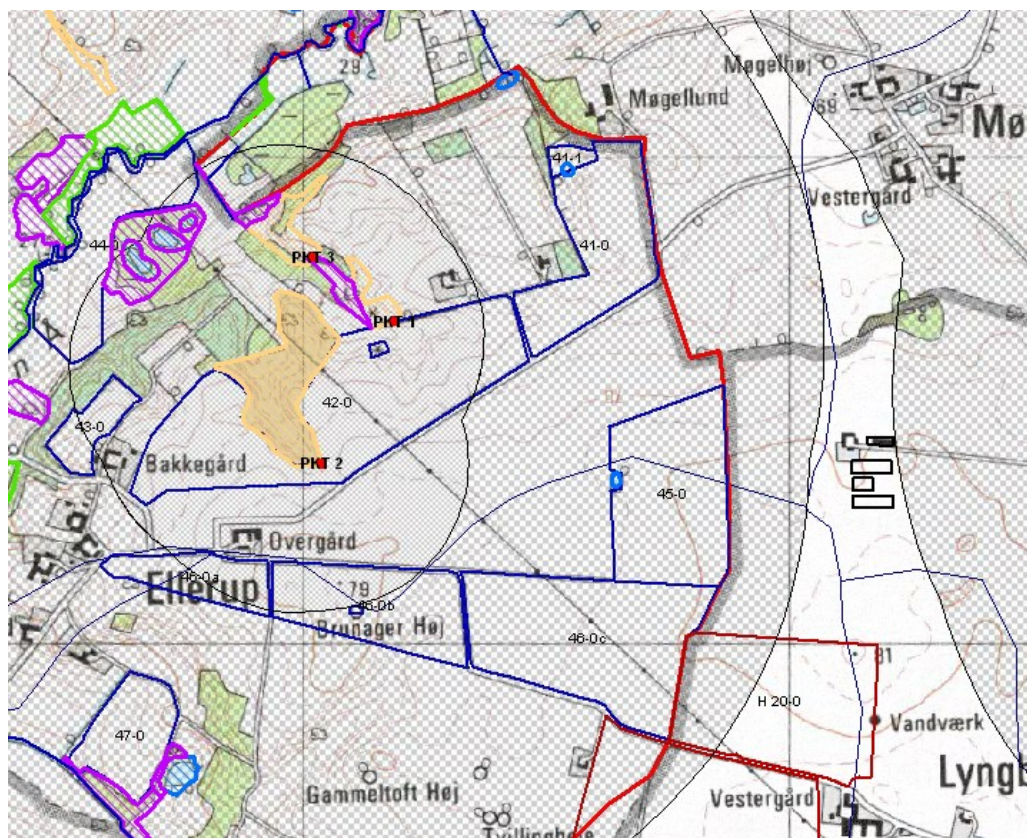
Ejendommen Møgelbyvej 60 ligger ca. 250 m fra kommunegrænsen.

Ammoniakfordampningen fra anlægget øges med 3490 kg N/år til i alt 3930 kg N/år i forbindelse med den ansøgte udvidelse. På figur 1 ses beliggenhed af anlægget og de nærmeste udspretningsarealer i forhold til beskyttet natur. Ca. 980-1180 m fra anlægget ligger tre overdrev. To af overdrevene er omfattet af husdyrlovens § 7-beskyttelse og afkaster bufferzone. Der er lavet beregninger af afsætningen af ammoniak i de tre punkter angivet på figur 1. Merdepositionen af ammoniak-N i punkterne er:

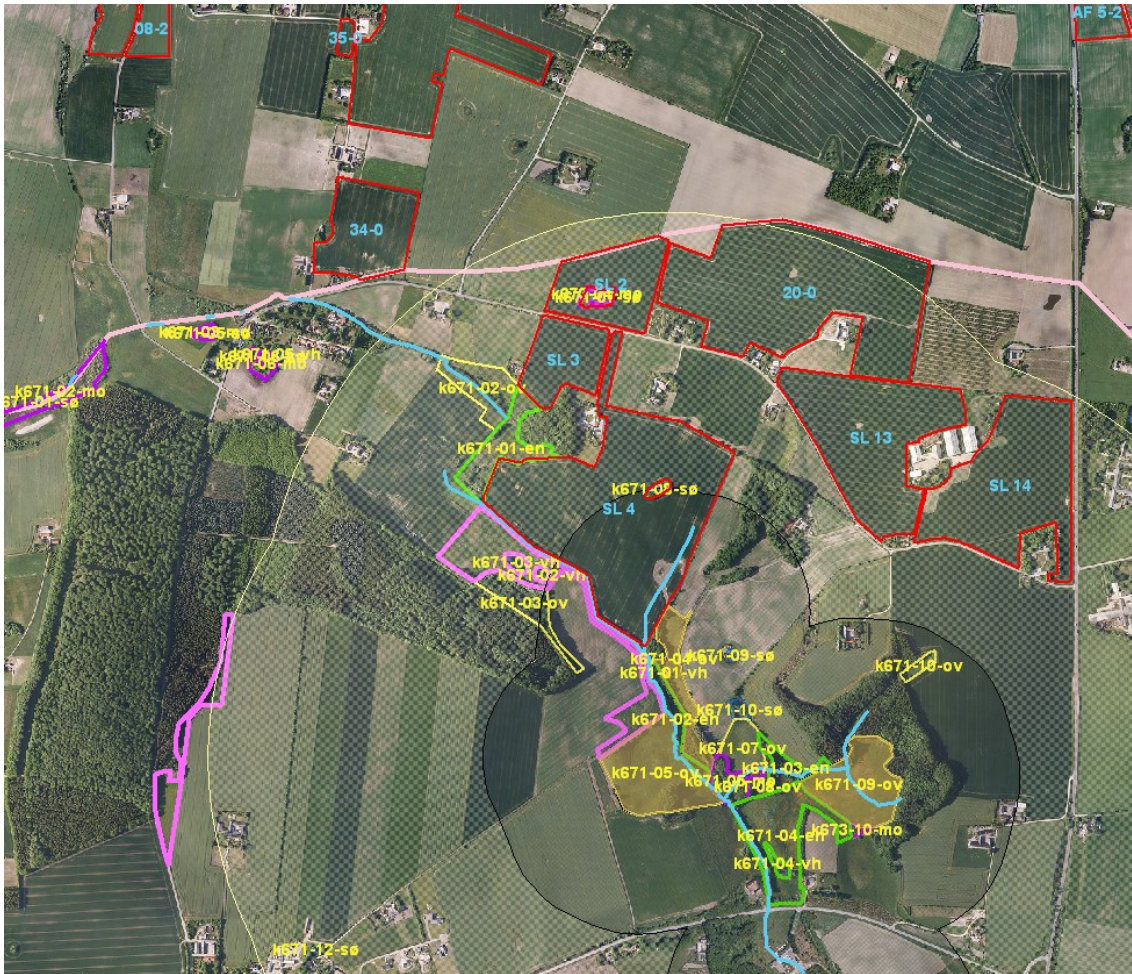
1: 0,18 kg/ha

2: 0,09 kg/ha

3: 0,14 kg/ha

Figur 1. Ammoniak-beregningspunkter på overdrev. Desuden ses ejendommen og de nærmeste udspretningsarealers beliggenhed i forhold til beskyttet natur. Kommunegrænse = rød, udspretningsarealer =blå el. Rød, overdrev=gul, mose=pink, eng=grøn

Figur 2. Arealerne omkring Toustrup med bufferzoner (300 m. og 1 km.) omkring § 7-overdrev (gul) samt beskyttet natur efter § 3.

§ 7 natur:

Anlæg

Afstanden fra anlægget til nærmeste overdrev (Id l602-04-ov), som har bufferzone iht. Husdyrgodkendelseslovens § 7, er ca. 1080 meter. Beregningerne af ammoniakdepositionen viser en merdeposition til området på 0,09 kg N/ha/år og en samlet deposition fra stald og lager på 0,1 kg N/ha/år (beregnings punkt 2).

Det beskyttede og A-målsatte overdrev vurderes som et surt overdrev med en tålegrænse på 10-20 kg N/ha/år. Den gennemsnitlige depositionen af kvælstofkomponenter i Silkeborg Kommune er 14 kg N/ha/år i 2008. Den nedre tålegrænse for surt overdrev er dermed overskredet.

Da ejendommen ligger længere væk end 1000 m fra overdrevet, er der ikke krav til maks. deposition til naturområdet. På grund af den lille merdeposition og samlet deposition vurderes det pågældende overdrev ikke at blive væsentlig påvirket som følge af ammoniakemission fra anlægget.

Udbringningsarealer

Samtlige udbringningsarealer i Silkeborg Kommune er beliggende helt eller delvist inden for bufferzone I og II i forhold til § 7 arealer. På baggrund heraf er der bl.a. krav om nedfældning

på sort jord og græsmarker i bufferzonerne frem til 1/1 2011, hvorefter kravet dækker alle steder, også udenfor bufferzonerne.

Mark nr. 42-0 grænser op til det A-målsatte overdrev l602-04-ov, der skrånede stejlt umiddelbart fra markkanten. For at undgå spild af jord og næringsstoffer og afdrift af sprøjtemidler ud i overdrevet, lægges der en beskyttelsesbræmme på 10 m. dyrkningsfri bræmme langs overdrevet. Bræmmen må ikke gødes, sprøjtes eller omlægges, men må gerne slås eller græsses.

Mark nr. SL-4 grænser på en kort strækning op til B-målsat overdrev k671-04-ov. Da der findes både grøft og læhegn mellem det dyrkede areal og overdrevet, vurderes der ikke at være risiko for spild af næringsstoffer ud i overdrevet.

Øvrig § 3 beskyttet natur:

Anlæg

Indenfor 1.000 meter af anlægget er der i Silkeborg Kommune fundet flg. arealer beskyttet efter Naturbeskyttelseslovens § 3:

Overdrev ID-nr l602-05-ov. Overdrevet der er B-målsat er besigtiget af Århus amt i 2006. På arealet er der bla. registreret alm. ene, mark-frytle, vellugtende gulaks, hedelyng, håret høgeurt, alm. kamgræs, katteskæg, bredbladet timian samt læge-ærenpris, Overdrevet er på den baggrund B-værdisat.

Beregningerne af ammoniakdepositionen viser en merdeposition til området på 0,40 kg N/ha/år og en samlet deposition fra stald og lager på 0,42 kg N/ha/år (beregning punkt 1). På grund af den lille merdeposition vurderes det pågældende overdrev ikke at blive væsentlig påvirket som følge af ammoniakemission fra anlægget.

Udbringningsarealer

En række af udbringningsarealerne grænser umiddelbart op til beskyttet natur efter naturbeskyttelseslovens § 3:

EN B-målsat og § 3 beskyttet mose grænser op til mark 44-0 (id.l602-07-mo).

Mosen er besigtiget i august 2006 af Århus Amt og her vurderet til at have B-værdisætning. Mosen indgår som en del af spredningskorridor i Gjern Ådal. Uddrag af arter: Skov angelik, baldrian, mose bunke, sump-kællingetand, rørgræs, topstar og høj sødgræs.

En B-målsat og § 3 beskyttet mose er beliggende på mark SL-2 (id.k673-04-mo). Mosen er helt tilgroet i vedplanter.

En B-målsat og § 3-beskyttet eng grænser op til mark SL-3 og SL-4 (id nr. k671-01-en).

Engen er besigtiget af Århus Amt i oktober 2006, hvor den var en ugræsset kultureng, delvist tilgroet med vedplanter. Der blev bl.a. fundet mose-bunke, alm. fredløs, kær-galtetand, knæbøjet rævehale, lysesiv, håret star, sump-evighedsblomst og tykbladet ærenpris. Arterne er karakteristiske for en næringsrig eng og mose.

De pågældende naturområder vurderes ud fra tålegrænse og baggrundsbelastning ikke at være særlig følsomme overfor ammoniak, som følge af udbringning af husdyrgødning på nærliggende arealer.

Under forudsætning af at de generelle regler for udbringning af husdyrgødning overholdes vurderes driften af arealerne ikke at påvirke de beskyttede naturtyper nævneværdigt.

Natura2000

Anlæg

Nærmeste Natura 2000-område er område h45, ”Gudenå og Gjern bakker”, der ligger 4,3 km VSV fra anlægget. På grund af afstanden vurderes driften af anlægget ikke at påvirke natura 2000 området.

Udbringningsarealer

Ingen af de ansøgte udbringningsarealer ligger indenfor områder, der er udpeget som internationale naturbeskyttelsesområder. Nærmeste Natura 2000-område er område h45, ”Gudenå og Gjern bakker”, der ligger 2,5 km V for nærmeste udbringnings areal. Arealerne afvander ikke til dette.

Det er Silkeborg Kommunes samlede vurdering, at det beskrevne projekt ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af naturområder i Silkeborg Kommune, når nedenstående vilkår overholdes.

Vilkår:

Der skal etableres en 10 m. dyrkningsfri bræmme på mark 42-0 langs overdrevet l602-04-ov. Bræmmen må ikke gødes, sprøjtes eller omlægges, men må gerne slås eller græsses.

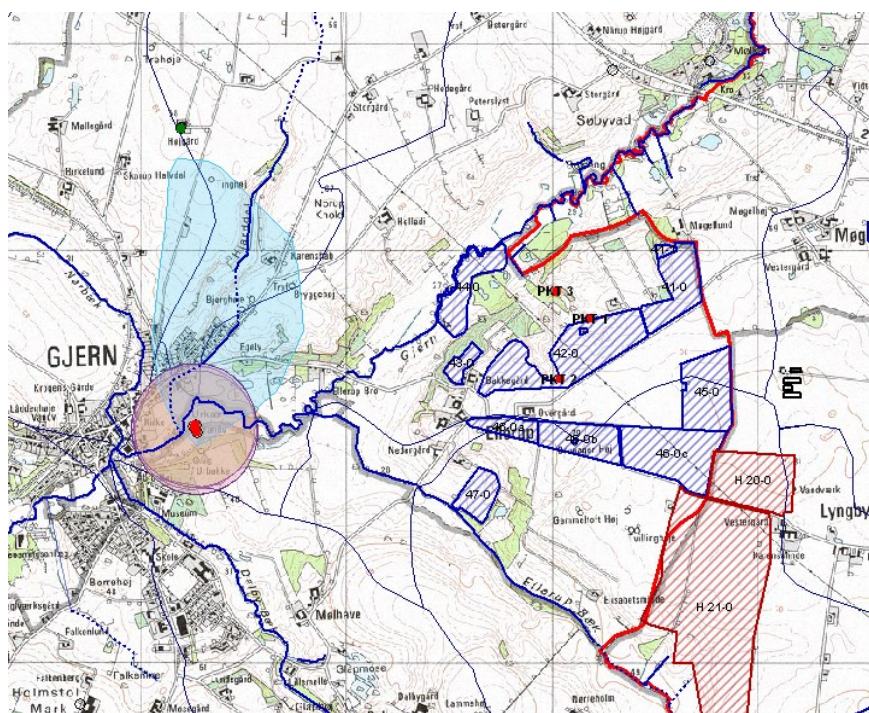
2. Nitrat til grundvand

Ca. 70 ha af udspretningsarealerne (herunder aftalearealer) i Silkeborg Kommune ligger i område med særlig drikkevandsinteresse (OSD), men er ikke udpeget som nitratfølsomme (NFI). De resterende udspretningsarealer ligger i område med drikkevandsinteresser (OD). Se figur 3 og 4. For arealer, der ligger udenfor nitratfølsomt indvindingsopland (NFI) vurderes overordnet, at de generelle regler er tilstrækkelige til at sikre drikkevandsinteresserne.

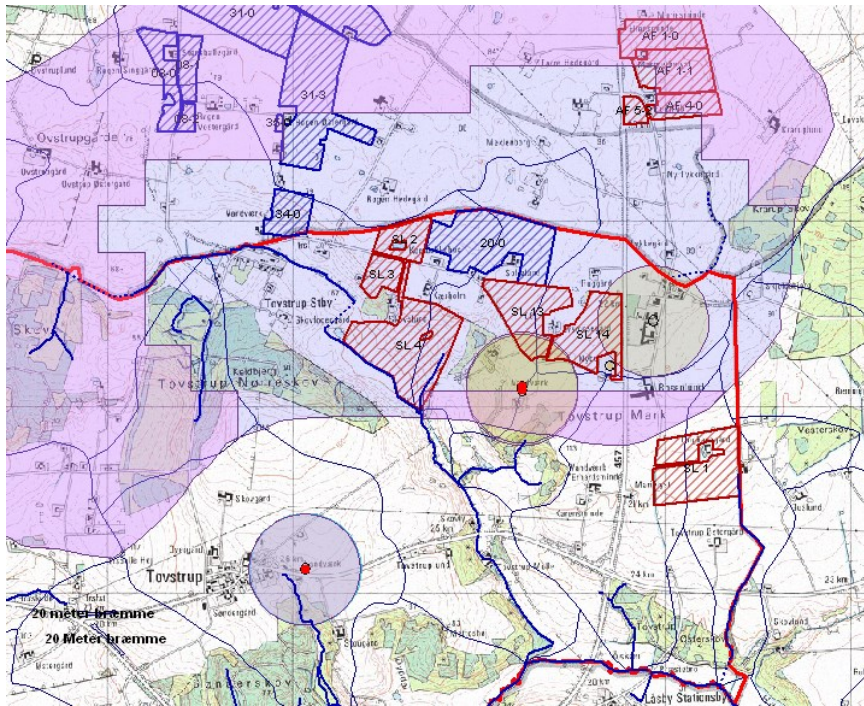
Aftalearealerne SL-13 og SL-14 er imidlertid beliggende i indvindingsoplandet til Meklenborg Vandværk og Tovstrup Mark Vandværk. Se figur 4.

Meklenborg vandværk har indvindingstilladelse på 15.000 m³/år og der indvindes fra borerne DGU-nr. 88.827 og 88.1226. Boringerne har ca. 20-25 m naturlig beskyttelse i form af lerlag. Vandkvaliteten er i overensstemmelse med den gode beskyttelse og er nitratfrit og uden ændring i sulfatindholdet på et lavt niveau.

Toustrup Mark Vandværk har indvindingstilladelse på 6000 m³/år og der indvindes fra boring DGU-nr. 88.1125. Der findes ingen oplysninger om gennemborede jordlag for boringen, men da der indvindes nitratfrit grundvand og under hensyntagen til boringens nærhed til ovenstående indvindingsboringer, forventes grundvandsmagasinet godt beskyttet i forhold til nitratnedsivning. Det vurderes derfor ikke at være behov for opstilling af vilkår for nitratudvaskningen i forhold til grundvand/drikkevand.

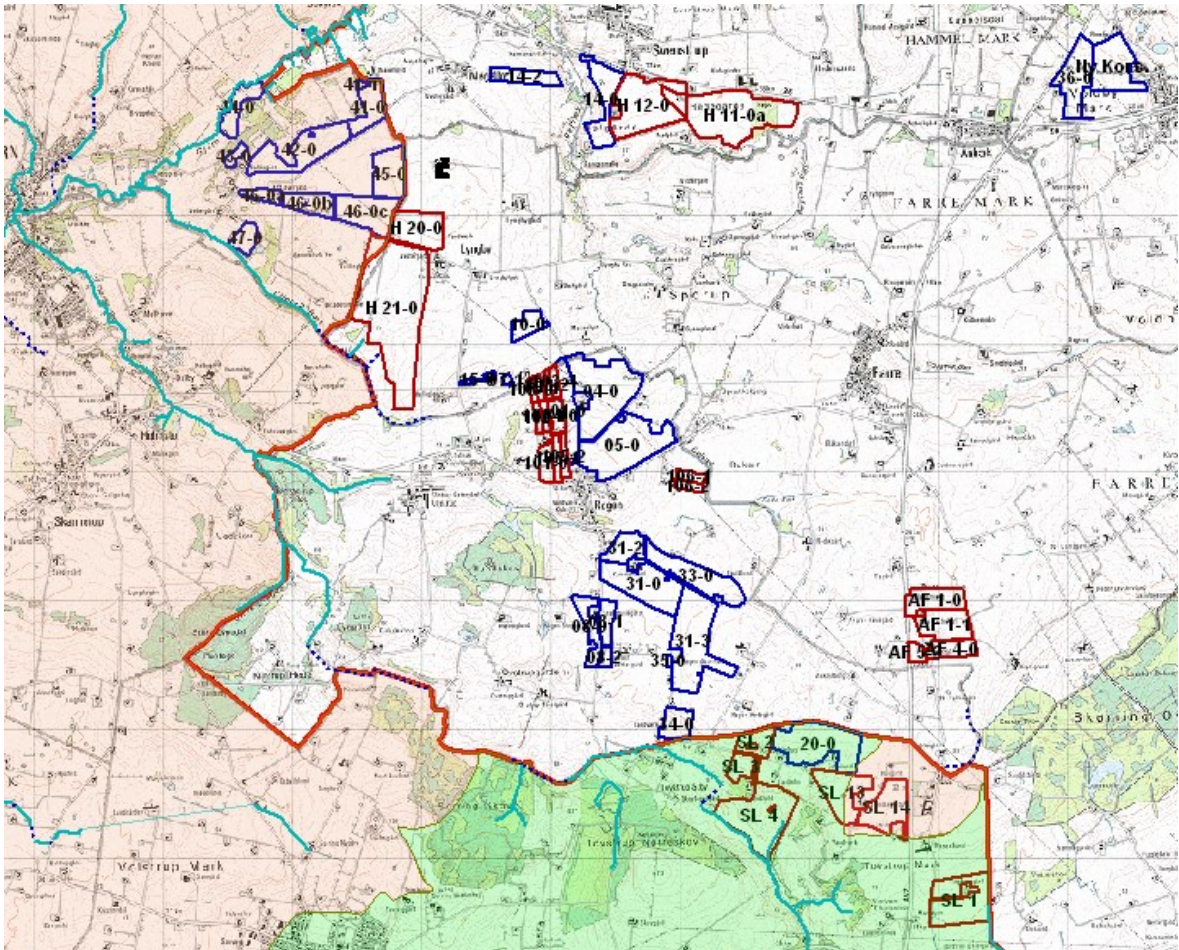
Figur 3. Viser beliggenhed af bedriftens nordlige udspretningsarealer (blå- og rødkraveret) i Silkeborg Kommune i forhold til områder med særlig drikkevandsinteresse (lysblå), vandværksboringer (rød prik) og indvindingsoplande (lys gul).

Figur 4. Viser beliggenhed af bedriftens sydlige udspredningsarealer (blå- og rødskraveret) i Silkeborg Kommune i forhold til områder med særlig drikkevandsinteresse (lysblå), vandværksboringer (rød prik) og indvindingsoplande (lys gul).

3. Overfladevand

Afstrømningen fra udbringningsarealer inklusive aftalearealer i Silkeborg Kommune er fordelt i oplandene til Tange Sø, Årslev Engsø og Brabrand Sø. Udspretningsarealerne afvander dels via Gelbæk, Ellerup Bæk og Gjern Å til Sminge Sø og Gudenå. (se figur 5). Gudenåen gennemstrømmer Tange Sø nedstrøms arealerne og udmunder i Randers Fjord. Derudover afvander en række udspretningsarealer inklusive aftalearealerne via Bjørnholt Bæk og Lyngbygård Å til Årslev Engsø/Brabrand Sø. Lyngbygård Å/Århus Å gennemstrømmer søerne nedstrøms arealerne og udmunder i Århus Bugt.

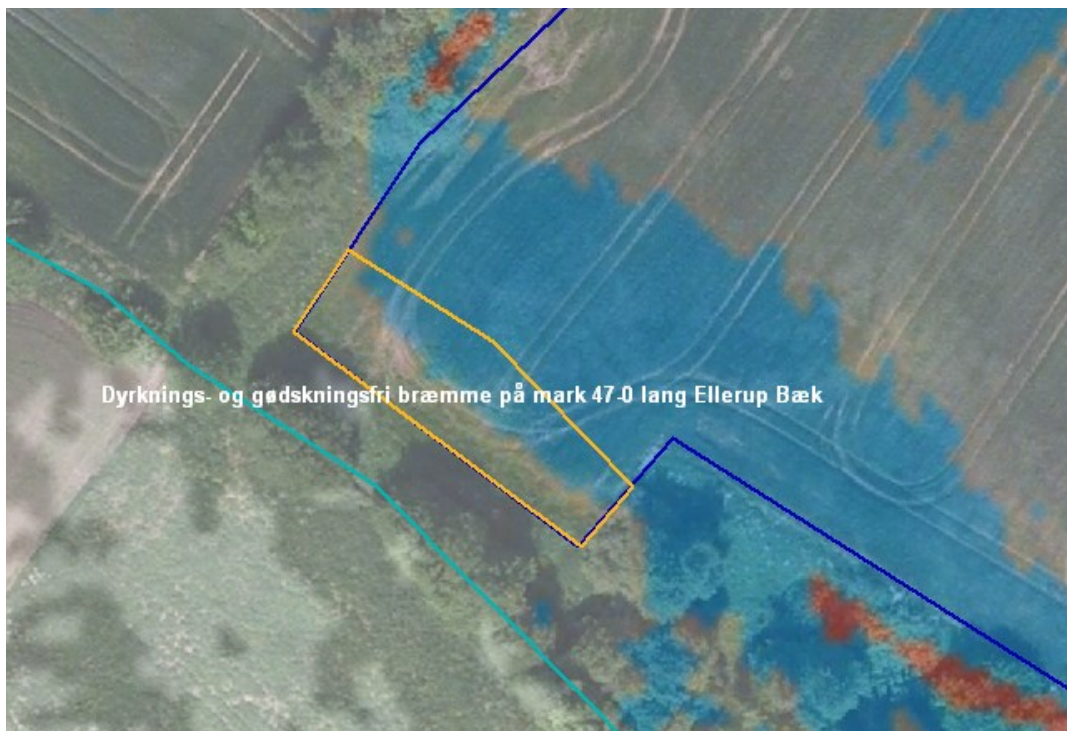

Figur 5. Oversigt over udspretningsarealer og afvandingsforhold for udspretningsarealer beliggende i Silkeborg Kommune (Arealer: blå = ejet/forpagtet, rød = aftale; Oplande: rosa = Tange sø/Randers Fjord, grøn = Årslev Eng Sø/Brabrand Sø/Århus Bugt)

Beskrivelse - Vandløb

Alle berørte vandløbsstrækningerne er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Den berørte strækning af Gjern Å er A-målsat som særligt naturområde. Unavngiven tilløb til Bjørnholt Bæk (ved mark SL 1) er B0-målsat som særligt dyre- og planteliv. De øvrige berørte vandløbsstrækninger af Ellerup Bæk og Bjørnholt Bæk er B1-målsat som gyde- og yngle opvækstområde for laksefisk. Vandløb anses generelt ikke for at være følsomme overfor tilførsel af næringsstoffer, men direkte afstrømning af husdyrgødning kan skade levevilkårene for flora og især fauna i vandløbene.

Mark 47-0, som grænser op til Ellerup Bæk og mark 44-0, som grænser op til Gjern Å, indeholder stærkt skrånende partier > 6 grader) med risiko for direkte afstrømning af husdyrgødning til vandløbene. Ifølge § 26 stk. 3 i *Bekendtgørelse om husdyrbrug og husdyrhold for mere end 3 DE, husdyrgødning, ensilage m.v.* må flydende husdyrgødning ikke udbringes på stejle skråninger (> 6 grader) ned mod vandløb indenfor en afstand af 20 m fra vandløbets øverste kant. Det er et vilkår for afgørelsen, at der på de berørte stækning udlægges en dyrknings- og gødskningsfri bræmme på skrånende partier indenfor 20 m fra vandløbets kronekant, da der er tale om højt målsatte vandløb, som afvander til Natura 2000 områder. De dyrknings- og gødskningsfri bræmmer ses af figur 6 og 7.

Figur 6. Dyrknings- og gødskningsfri bræmme (orange) langs Ellerup Bæk på mark 47-0.

Figur 7. Dyrknings- og gødskningsfri bræmme (orange) langs Gjern Å på mark 44-0.

Øvrige udbringningsarealer med lavbund eller skrånende partier på eller ved udbringningsarealet ligger ikke vandløbsnært i en grad, hvor der vurderes at være væsentlig risiko for påvirkning af målsatte vandløb eller andre vandområder som følge af direkte afstrømning af husdyrgødning.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der følgende vilkår for drift og egenkontrol.

- ❖ På mark 47-0, som grænser op til Ellerup Bæk, og mark 44-0, som grænser op til Gjern Å, skal der etableres gødnings- og dyrkningsfrie brømmer på strækningerne angivet på figur 6 og 7 (partier indenfor 20 m fra vandløbene, som skrånere mere end 6 grader). Brømmen skal etableres fra vandløbets kronekant.

Beskrivelse - Tange Sø og Randers Fjord

Tange Sø:

De ansøgte udspretningsarealer ligger dels i oplandet til Tange Sø, som er en del af Gudenåens vandsystem med udløb i Randers Fjord. Ifølge basisanalysen er målsætningen for Tange Sø ikke opfyldt. Det er ikke angivet, om der er behov for yderligere reduktion af fosforbelastningen, fordi Tange Sø er klassificeret som et såkaldt modificeret vandområde på grund af opstemningen ved Tangeværket.

Tange Sø er i Regionplan 2005 for Århus Amt målsat med en generel målsætning (B) om et naturligt og alsidigt plante- og dyreliv, som kun er svagt påvirket af menneskelig aktivitet. I Kommuneplan 2009-2020 for Silkeborg Kommune er søen målsat med en skærpet målsætning som vandområde til badning. Hverken den generelle målsætning eller badevandsmålsætningen anses for opfyldt. Tange Sø anses ikke for at være særskilt kvælstoffølsom, idet fosfor anses for at være den primært styrende faktor for graden af algevækst i søen. Badevandsinteresserne indgår med stor vægt i Silkeborg Kommune, og der er badevands station i Tange Sø ved Tange Sø Marina. Af retningslinje F7 om badning i kommuneplan 2009 fremgår, at vandkvaliteten og de hygiejniske forhold i alle badesøer skal være tilstrækkelig god til, at søerne kan anvendes til badning i hele badesæsonen, som dækker perioden fra 1. juni til 1. september. Det vil sige, at grænseværdierne for forekomst af fækale bakterier fra mennesker og dyr ikke må overskrides, og at algevæksten ikke må give anledning til sundhedsproblemer i forbindelse med badning. Bortset fra 2008 – 2009 har Silkeborg Kommunes badevandsanalyser vist, at vandet i Tange Sø i sommerhalvåret normalt er mindre egnet til badning trods tilfredsstillende hygiejnisk kvalitet på grund af kraftig algeforekomst. Basisanalysen bekræfter, at der vil være behov for en indsats overfor belastningen med fosfor.

I 2008 – 2009 har der været færre alger i Tange Sø end normalt. Dette tilskrives pludselig indtrådt masseforekomst af den invasive art vandremusling. Med det nuværende vidensgrundlag er det kommunens opfattelse, at effekten af en pludseligt forekommende invasive art ikke bør tillægges afgørende vægt ved vurderingen af risiko for forringelse af miljøtilstanden. Det er derfor fortsat kommunens vurdering, at reduktion i fosforbelastningen er nødvendig for at opnå tilstrækkelig god vandkvalitet i Tange Sø, hvor naturtilstanden ikke er tilfredsstillende som følge af næringsstofbelastning. En reduktion er også i overensstemmelse med kommunens mål og retningslinjer for anvendelsen til badevand.

Randers Fjord

Dele af Randers Fjord er en del af EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 15, EF-habitatområde nr. 14 Ålborg Bugt, Randers Fjord og Mariager Fjord og Ramsar-område. Grund Fjord og den inderste del af Randers Fjord er udlagt med generel målsætning i Regionplan 2005. Fra Uggelhuse og til Udbyhøj har fjorden skærpet målsætning i Regionplan 2005. Det skyldes, at denne del af fjorden har status som internationalt naturbeskyttelsesområde. Fra Uggelhuse er Randers Fjord en del af EF-habitatområde nr. 14 "Ålborg Bugt, Randers Fjord og Mariager Fjord". Fra Mellerup og til Udbyhøj er fjorden en del af EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 15 og Ramsar-område nr. 11.

Oplandet til Randers Fjord udgør 3256 km². Ifølge en opgørelse fra Århus Amt blev fjorden i 2004 tilført i alt ca. 4.100 tons kvælstof og ca. 130 tons fosfor. Silkeborg Kommune har ikke kendskab til nyere opgørelser. Målsætningen for Randers Fjord er ikke opfyldt, idet miljøtilstanden er kraftigt påvirket af for store tilførsler af næringsstoffer til fjorden og dens opland. Risikoanalysen i basisanalyse II viser, at fjorden er i risiko for ikke at opfylde målet om god økologisk tilstand i 2015. Belastning med fosfor fra spildevand og landbrugsarealer i Silkeborg Kommune er medvirkende årsag til, at målsætningen ikke er opfyldt. For at opnå en bedre miljøtilstand skal tilførslerne af kvælstof og fosfor reduceres.

Beskrivelse - Årslev Engsø/Brabrand Sø og Århus Bugt

Årslev Engsø/Brabrand Sø

Brabrand Sø med omgivelser er udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde EU-habitatområde nr. 233. Den nyetablerede Årslev Engsø ligger ligeledes i habitatområdet.

Årslev Engsø er opstået som vådområde i forbindelse med et naturgenopretningsprojekt og ikke målsat i regionplanen. Brabrand Sø er C målsat (lempet målsætning) i amtets Regionplan 2005, da Brabrand Sø tidligere har været stærkt forurenede af spildevand. Tilstanden i søen er forbedret på grund af forbedret spildevandsrensning, ophør af dambrugsdrift og fjernelse af fosforholdigt sediment i søen. Tilstanden er dog ikke tilfredsstillende, fordi fosfortilførsel og intern belastning fra søbunden fortsat er for høj. Ifølge basisanalysen i den statslige vandplanlægning er målsætningen ikke opfyldt, og det er angivet, at der vil være behov for yderligere fosforreduktion end angivet i regionplanen for spildevand fra renseanlæg, dambrug og enkeltejendomme i det åbne land for at få målsætningen opfyldt. Den aktuelle fosfortilførsel er opgjort til 6500 kg P/år, og den forventede fremtidige fosfortilførsel i 2015 er opgjort til 5000 kg P/år.

Århus Bugt

Området ud for Århus Å's udløb i Århus Havn er udlagt med en lempet målsætning i Århus Amts Regionplan 2005. Den lempede målsætning er kun udlagt med hensyn til havneaktiviteterne og udledningen af kølevand og betyder ikke, at der generelt kan tillades en påvirkning af miljøet i området med lempet målsætning. Uden for havnen er Århus Bugt udlagt med generel målsætning. Målsætningen betyder, at området skal være upåvirket eller kun svagt forureningspåvirket. Målsætningen for området er ikke opfyldt på grund af den generelle eutrofiering af Kattegat. Basisanalysen bekræfter, at målsætningen ikke er opfyldt.

Udspretningsarealerne - jordbundsforhold

De ejede og forpagtede udspretningsarealer er ifølge ansøgningen sandblandede lerjorde med JB 5-6, med undtagelse af mark 42-0, som er lerblandet sandjord med JB 4. Det er oplyst, at samtlige lerjorde og sandjorde er dræned. Mark 44-0 og 47-0 ligger vandløbsnært og indeholder partier med lavbund i okkerklasse I og II. Der indgår stærkt skrånende partier på en stor andel af udspretningsarealerne (>6 grader), disse arealer ligger dog ikke vandløbsnært, med undtagelse af mark 47-0, som grænser op til Ellerup Bæk og mark 44-0, som grænser op til Gjern Å, hvorved der er risiko for direkte afstrømning af husdyrgødning. Her er dog krav om dyrknings- og gødskningsfrie bræmmer.

Aftalearealerne er ifølge Danmarks Jordbrugs Forsknings kortlægning dels sandblandede lerjord med JB 5-6 og dels lerblandede sandjord med JB 3-4. Silkeborg Kommunes registrering af dræn og forekomst af vådbund og vandområder på historiske kort viser, at nogle af arealer antageligt er dræned/der er drænet op til arealerne. Mark SL-1, SL-3 og SL-4 ligger vandløbsnært og SL-4, SL-2, SL-13 og SL-14 indeholder partier med lavbund i okkerklasse I. Mark SL-2, SL-3 og SL-4 indeholder stærkt skrånende partier, som dog ikke ligger vandløbsnært.

Tabel 1. Oversigt over potentielle risiko-arealer mht. fosfortab på Møgelbyvej 60. Sårbarhed er bedømt i forhold til jordbundstype, vandløbsnærhed, dræning, skrånende arealer og lavbund.

Mark nr	Ha	Jordbundstype	Vandløbsnært (< 100 m)	Skrånende areal tæt på vandløb (< 100 m)	Drænet/grænser til dræn	Lavbund, okkerklasse I eller II-IV	Kommunens vurdering af risiko
---------	----	---------------	------------------------	--	-------------------------	------------------------------------	-------------------------------

41-0		Sandblandet lerjord JB 6	-	> 6 grader og > 12 grader	Drænet	-	*moderat/høj
41-1		Sandblandet lerjord JB 5	-	> 6 grader og > 12 grader	Drænet	-	*moderat/høj
42-0		Lerblandet sandjoed JB 4	-	> 6 grader og > 12 grader	Drænet	-	*moderat/høj
43-0		Sandblandet lerjord JB 5	-	> 6 grader	Drænet	-	*moderat/høj
44-0		Humusjord JB 11*	Grænser til Gjærn Å	> 6 grader. Mindre parti	Drænet	II	*Høj
45-0		Sandblandet lerjord JB 5	-	-	Drænet	-	*moderat/høj
46-0a		Sandblandet lerjord JB 5	-	-	Drænet	-	*moderat/høj
46-0b		Sandblandet lerjord JB 5	-	-	Drænet	-	*moderat/høj
46-0c		Sandblandet lerjord JB 5	-	-	Drænet	-	*moderat/høj
47-0	18,2	Sandblandet lerjord JB 5	8 m til Ellerup Bæk	> 6 grader). Flader ud mod vandløb	Drænet	I	*Høj
22-0		Sandblandet lerjord JB 6	-	-	Drænet	-	*høj
SL 1	15,17	Lerblandet sandjord JB 3-4	Grænser til tilløb til Lyngbygård Å	-	*-	-	*Høj
SL 2	4,63	Sandblandet lerjord JB 5-6	-	> 6 grader	*drænet	I	*Høj
SL 3	3,52	Sandblandet lerjord JB 5-6	80 m til Bjørnholt Bæk	> 6 grader	*-	-	*moderat/Høj
SL 4	20,5	Lerblandet sandjord JB 3-4	Grænser op til Bjørholt Bæk	> 6 grader	*drænet/grænser til dræn	I	*Høj
SL 13	10,9	Lerblandet sandjord JB 3-4	-	-	*Grænser til dræn	I	*moderat/Høj
SL 14	11,16	Lerblandet sandjord JB 3-4	-	-	*Drænet	I	*Høj

Næringsstofbalancer

Fosfor

Ifølge beregningerne i husdyrgodkendelse.dk (version 8) tilføres der i ansøgt drift 26,3 kg P/ha/år til de ejede og forpagtede udbringningsarealer via udspreddning af husdyrgødning op til harmoni på 1,4 DE/ha. Fraførsel med afgrøderne er ifølge sædskiftenotatet 26,0 kg P/ha/år for det valgte sædskifte. Det arealvægtede fosforoverskud er på 0,3 kg P/ha/år. Der er dermed omtrentligt fosforbalance på de ejede og forpagtede arealer.

De 65,9 ha aftalearealer i Silkeborg Kommune modtager i ansøgt drift 92 DE fra Møgelbyvej 60, svarende til 1,4 DE/ha. Da der fyldes op til harmoni med husdyrgødning fra Møgelbyvej

60, skønnes det, at fosforregnskabet ligner det fra ejede/forpagtede arealer, og at der er omtrentligt fosforbalance på aftalearealerne.

Kvælstof

Ifølge beregningerne i husdyrgodkendelse.dk tilføres der i ansøgt drift ca. 149,6 kg N/ha/år til de ejede og forpagtede udbringningsarealer. Kvælstofudvaskningen er beregnet til 49,2 kg N/ha ud ad rodzonen på 80 ha ejede/forpagtede udspretningsarealer eller i alt 3936 kg N/år i ansøgt drift. Hertil skal lægges et bidrag fra de 65,9 ha aftalearealer på ca. 3242 kg N/år. Der må max. udvaskes 49,2 kg N/ha ifølge ansøgningen, og kravet om maksimal udvaskning er derfor overholdt.

I Silkeborg Kommune er der ifølge statens nitratklassekortlægning en kvælstoftilbageholdelse på 76 – 100 % i oplandet til Randers Fjord, som summen af tilbageholdelse i jordlagene mellem udspretningsarealerne og vandløbssystemet og tilbageholdelse i Tange Sø. [Udspretningsarealerne ligger derfor udenfor områder i nitratklasser i oplandet til Randers Fjord og er ikke omfattet af krav til skærpelse af de generelle regler med hensyn til kvælstof.](#)

Arealer ligger med Tange Sø som eneste indskudte sø, der kan fjerne kvælstof af betydning ved omdannelse af nitrat til frit kvælstof (denitrifikation). Kommunen har derfor valgt at lægge en tilbageholdelse på 76 % til grund for beregningen af, hvor meget af den udvaskede kvælstof, der på baggrund af statens nitratklassekortlægning kan forventes at nå frem til Randers Fjord. Det forventes derfor, at 11,8 kg N/ha/år eller i alt ca. 920 kg N/år når frem til Randers Fjord.

Ifølge statens nitratklassekortlægning er der en kvælstoftilbageholdelse på 51-75 % i oplandet til Århus Bugt, som summen af tilbageholdelse i jordlagene mellem udspretningsarealerne og vandløbssystemet og tilbageholdelse i de kvælstofreducerende vandområder Årslev Engsø og Brabrand Sø. Med en skønnet kvælstoftilbageholdelse på 75 % kan det forventes, at ca. 800kg N/ha/år når frem til Århus Bugt. Den forventede tilførsel af kvælstof til Årslev Engsø og Brabrand Sø er ikke særskilt opgjort, da fosfor anses for at være den primært styrende faktor for algevækst i de to søer.

Vurdering - Tange Sø og Randers Fjord

Kvælstof

Ifølge sårbarhedskortlægningen i forbindelse med husdyrloven er Randers Fjord et meget sårbart område med hensyn til belastning med kvælstof. Ifølge Statens reviderede nitratklassekort er kvælstoftilbageholdelsen 76 – 100 % i den del af oplandet til Randers Fjord, som ligger i Silkeborg Kommune, hvorfor det generelle beskyttelsesniveau anses for tilstrækkeligt. Ved en skønnet tilbageholdelse på 75 % kvælstof indenfor det angivne interval svarer det til, at 11,8 kg N/ha/år eller i alt ca. 920 kg N/år inklusive overskuddet fra aftalearealerne når frem til Randers Fjord.

Silkeborg Kommune lægger nitratklassekortets angivelser til grund, som nyeste viden om kvælstoftilbageholdelsepotentialet i kommunens andel af oplandet til Randers Fjord, og finder derfor ikke tilstrækkeligt grundlag for, at hele eller dele af udspretningsarealet på grund af lokale forhold bør skifte nitratklasse. Det vurderes, at kvælstofudvaskningen fra det ansøgte projekt ikke i sig selv eller i kumulation med andre projekter udgør en risiko for forringelser af miljøet i Randers Fjord.

Der vurderes ikke at være væsentlig risiko for påvirkning af Tange Sø som følge af tilførsel af kvælstof fra husdyrgødning, fordi eutrofiering og algevækst i søen primært er reguleret af fosfor.

Fosfor

Oplandet til Randers Fjord, som ligger indenfor Silkeborg Kommune, er på Statens kortværk registreret som opland til Natura 2000-område, der er overbelastet med fosfor.

På store dele af de anvendte udspretningsarealer (inklusive aftalearealer) vurderes risikoen for tilførsel af fosfor fra husdyrgødningen at være stor ved fosforoverskud på arealerne, da der ofte er tale om dræned, grøftede eller vandområdenære arealer, som står i direkte kontakt med vandløbssystemet.

Jævnfør ovenstående afsnit om næringsstofbalancer er der tilnærmelsesvis fosforbalance på udspretningsarealerne i ansøgt drift. Kommunen vurderer derfor at risikoen for afstrømning/udsivning af fosfor fra udspretningsareal med høj risiko eller moderat risiko er lille, og at det beskrevne projekt hverken i sig selv eller i kumulation med andre planer og projekter udgør en risiko for forringelse af vandmiljøet i Randers Fjord.

Langs udspretningsarealerne med et stærkt skrånende parti (6-12 grader) mod Ellerup Bæk og Gjærn Å udlægges en dyrknings- og gødskningsfri bræmme. Det er på den baggrund kommunens vurdering, at der ikke er fare for direkte afstrømning af husdyrgødning til vandløbene.

Det skærpede beskyttelsesniveau for Randers Fjord, som er udpeget som Natura 2000-vandområde overbelastet med fosfor, vurderes at være tilstrækkeligt til også at dække beskyttelsesinteresserne for Tange Sø med hensyn til badevandsinteresser og vandkvalitet.

Vurdering - Årslev Engsø/Brabrand Sø og Århus Bugt

Kvælstof

Ifølge statens kortlægning, er den del af oplandet til Årslev Engsø/Brabrand Sø og Århus Bugt, som ligger i Silkeborg Kommune udpeget som opland til sårbart Natura 2000-område. Ifølge nitratklassekort er kvælstoftilbageholdelsen i oplandet mellem 51-75 %. Oplandet er

derfor ikke omfattet af nitratklasser, og det generelle beskyttelsesniveau anses for tilstrækkeligt.

Da arealerne afvander til Århus Bugt, som ligger udenfor internationalt naturbeskyttelsesområde, og en del af kvælstoffet desuden tilbageholdes i to søer på vej mod havet, vurderes det, at kvælstofbidrag til Århus Bugt fra det beskrevne projekt hverken i sig selv eller i kumulation med andre projekter vil medføre en væsentlig påvirkning af vandmiljøet i bugten.

Der vurderes ikke at være væsentlig risiko for påvirkning af habitatområdet Årslev Eng sø og Brabrand Sø som følge af tilførsel af kvælstof fra husdyrgødning, fordi eutrofiering og algevækst i søerne primært anses for at være reguleret af fosfor.

Fosfor

Oplandet til *Brabrand Sø, Årslev Eng sø og Århus Bugt* ligger udenfor område der ifølge kortværk til godkendelsesbekendtgørelsen er udpeget som opland til Natura 2000-område, der er overbelastet med fosfor. Dette medfører ifølge det generelle beskyttelsesniveau, at der ikke skal stilles fosfor-krav på de ansøgte arealer.

Silkeborg Kommune har foretaget en vurdering af sårbarhed og risiko for påvirkning af overfladevand med næringsstoffer fra det konkrete projekt ved at sammenholde viden fra blandt andet basisanalysen i den statslige vandplanlægning med viden om bl.a. jordbundstype og afvandringsforhold.

På store dele af de anvendte udspretningsarealer (inklusive aftalearealer) vurderes risikoen for tilførsel af fosfor fra husdyrgødningen at være høj/moderat ved fosforoverskud på arealerne, da der ofte er tale om dræned, grøftede eller vandområdenære arealer, som står i direkte kontakt med vandløbssystemet.

Ifølge beregningerne i husdyrgodkendelse.dk er der tilnærmelsesvis fosforbalance på udspretningsarealerne i oplandet, og der er udlagt bræmmer på skrånende partier langs vandløb. Kommunen vurderer derfor at risikoen for afstrømning/udsivning af fosfor fra udspretningsareal med høj risiko eller moderat risiko er lille, og at det beskrevne projekt hverken i sig selv eller i kumulation med andre planer og projekter udgør en risiko for forringelse af vandmiljøet og de rekreative interesser knyttet til Brabrand Sø og Årslev Eng sø.

Da Årslev Eng sø/Brabrand Sø alt andet lige vurderes at være mere sårbare end Århus Bugt overfor fosfortilførsel fra enkeltprojekter, er vurderingen af risiko for påvirkning af søerne også dækkende for Århus bugt.

Konklusion overfladevand

Husdyrlovens generelle beskyttelsesniveau for kvælstof og fosfor i oplandet til de af loven omfattede, beskyttede vandområder er overholdt for de ansøgte arealer til udspretning af husdyrgødning. Ifølge statens kortlægning er oplandet Randers Fjord omfattet af et tilbageholdelsespotentiale for kvælstof på 76 – 100 %, og oplandet til Århus Bugt omfattet af et tilbageholdelsespotentiale på 51-75 %. Hvorfor Randers Fjord og Århus Bugt ikke kan forventes væsentlig påvirket som følge af kvælstofoverskuddet fra det ansøgte projekt.

Der ligger ikke indskudte søer i den del af Gudenå-systemet og Århus Bugt-systemet, som udspretningsarealerne i Silkeborg Kommune afvander til, hvor kvælstof anses for regulerende

faktor i forhold til algevækst og dermed styrende risiko- eller påvirkningsfaktor i forhold til opfyldelse af målsætningen for vandområderne.

Der er gennemført en konkret vurdering af risiko for tab af fosfor til samtlige berørte vandløb, søer, fjord og kystområde, som de ansøgte udspretningsarealer afvander til. Med det nuværende ansøgte projekt, hvor der er fosforbalance på bedriftens arealer og indarbejdet vilkår om gødnings- og dyrkningsfri bræmme på kraftigt skrånende areal mod vandløb, vurderes, at der ikke vil være risiko for påvirkning af Natura 2000-områder, Ramsar-områder eller vandområder med væsentlige lokale, regionale eller nationale interesser i øvrigt.

Der er i øvrigt ikke risiko for direkte afstrømning af husdyrgødning til vandløb eller søer, fordi der ikke indgår andre stærkt skrånende partier, vandlidende lavbundsarealer eller andre mulige transportveje for husdyrgødning i umiddelbar tilknytning til vandløbene.

Det forudsættes, at de oplyste fodertilpasninger indarbejdes som vilkår i godkendelsen. På grund af udbringning op til harmoni vurderes der ikke at være grundlag for at kræve § 16-godkendelse af aftalearealer til udspretning af husdyrgødning på aftalearealer i Silkeborg Kommune, idet der også på disse arealer forventes opnået tilnærmet fosforbalance med de oplyste fodertilpasninger.

4. Arter med særlige beskyttelseskrav (BILAG IV arter m.m.)

Gjern Å er levested for odder. De væsentligste trusler mod odderen i forbindelse med landbrugssager vurderes at være rydning langs vandløb, næringsstofftilførsel til vandløbene samt forstyrrelser i form af larm og menneskelig aktivitet, og fjernelse af større uforstyrrede våde naturområder.

Det vurderes, at udvidelsen ikke vil påvirke gunstig bevaringsstatus for bilag IV-arter og andre sjældne arter i Gjern å-systemet eller arter i Habitatområdet ved Gjern Bakker.

Silkeborg Kommune har ikke kendskab til andre forekomster af beskyttede dyre - og plantearter efter EF-habitatdirektivets bilag IV indenfor 2000 m. fra anlægget eller nær udbringningsarealerne.

5. Samlet Konklusion

Det er Silkeborg Kommunes samlede vurdering, at det beskrevne projekt ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af overfladevand, grundvand eller naturområder i Silkeborg Kommune, når nedenstående vilkår overholdes.

- ❖ På mark 47-0, som grænser op til Ellerup Bæk, og mark 44-0, som grænser op til Gjern Å, skal der etableres gødnings- og dyrkningsfrie bræmmer på strækningerne angivet på figur 6 og 7 (partier indenfor 20 m fra vandløbene, som skråner mere end 6 grader). Bræmmen skal etableres fra vandløbets kronekant.
- ❖ Der skal etableres en 10 m. dyrkningsfri bræmme på mark 42-0 langs overdrevet 1602-04-ov. Bræmmen må ikke gødes, sprøjtes eller omlægges, men må gerne slås eller græsses.

Der gøres opmærksom på, at for alle de ansøgte udspretningsarealer i Silkeborg Kommune, er der i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsen krav om, at husdyrgødning nedfældes på sort jord og græs.

Hvis der er spørgsmål er du velkommen til at kontakte undertegnede.

Venlig hilsen

Hanne Lise Koed
Sagsbehandler